

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimbi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam na avstro-ogrsko dežele za vse leta 25 K., za pol leta 13 K., za četr leta 6 K. 50 h., za jeden mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leta 22 K., za pol leta 11 K., za četr leta 5 K. 50 h., za jeden mesec 1 K. 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leta 2 K. — Za tujdežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljave naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h. Če se dvakrat, in po 8 h., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvloč frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravništvo naj se blagovljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Govor dr. Ferjančiča pri proračunski razpravi dne 29. oktobra.

Visoka zbornica! Zastopnik Jugoslovjanov, ki se oglaši v sedanjih razmerah, ima težko stališče. Vsled odnošajev v tej zbornici je bilo več let nemogoče, izreči se o političnem položaju.

Zdaj se je po preteklih štirih let po-nudila taka prilika in bilo bi jako zapestivo, porabiti to priliko ter se natančno baviti z razmerami, ki so se v mojem narodu razvile v tem času. Z ozirom na to pa, da se vrši šele prvo branje državnega proračuna in da bo v odsek in pri drugem branju prilika, obrazložiti o primerni priliki vse želje in pritožbe, sem se odločil, opozoriti le v kratkih potezah na politični položaj mojega naroda.

Uzrok današnjim negotovim razmeram v tej zbornici so dogodbe, ki leže daleč, več let za nami. Te dogodbe pa uplivajo nadalje in če danes tudi v zbornici mirno obravnavamo, vendar ni možno govoriti o trajnem saniranju političnega in parlamentarnega položaja in ne more nihče reči, kak konec zavzemmo te razmere. Ako se odnoša preščego do dna, se vidi, da je to popolnoma naravno.

Jezikovne naredbe niso bile vzrok viharjem v tej zbornici, ne, jezikovne naredbe so bile pretveze (Jako dobro!), da so Nemci dali duška svoji nevolji radi nečesa, kar se tudi še danes ni predurugačilo (Jako dobro!).

Volitve leta 1897 so Nemce oslabile. To je Nemce razburilo in jih razburja še danes. Tudi zadnje volitve jim niso prinesle kaj drugačega, zakaj tudi v drugih narodih se je razvila narodna zavednost. Naravno je, da je odločna manjšina prebivalstva te države tudi tu dobila izraza.

Nemci so boj zoper jezikovne naredbe zmagovali dobrojevali in ker so kot

vzrok zadrževanju vsega parlamenta navajali samo jezikovne naredbe, je bilo misliti, da po razveljavljenju jezikovnih naredb odpade vsak vzrok motiti parlamentarno delavnost. Temu pa ni tako iz ravnovezenega vzroka, da jezikovne naredbe niso bile pravi prouzročitelj vseh zmešanj v tej zbornici.

To dokazuje najbolje okolnost, da že takrat, ko smo videli, da se bliža razveljavljenje jezikovnih naredb, se je reklo na desni strani zbornice: Ako se razveljavijo jezikovne naredbe, iskali bodo Nemci kak drug vzrok nezadovoljnosti in ga tudi našli. In res se je tako zgodilo. Levica ima danes drug vzrok nezadovoljnosti. In sicer je vzrok to, da še nimamo zakonito uveljavljenega državnega jezika.

Do razveljavljenja jezikovnih naredb je samo čisto majhna stranka v tej zbornici resno zahtevala nemški državni jezik, samo stranka petih mož. Pozneje, ko so bile jezikovne naredbe razveljavljene, prišle so ostale stranke levice kar po vrsti in so se v začetku nekoliko bojaljivo približevale tej zahtevi. Končno je prišlo do tega, da je to zahteva oglašila vsa levica, vse nemške stranke.

Oglasitev te zahteve je brez uspeha, ker se s tem zakonitemu uveljavljenju nemškega državnega jezika ni prišlo niti za korak bližje. Vprašati pa se moramo, če ta zahteva ni bila brez upliva na naše javne razmere. In v tem oziru moram reči, da ta zahteva ni ostala brez upliva na naše javne razmere.

Nemško prebivalstvo se uživila v to idejo in jaz bi se ne čudil, ako vzraste generacija, ki bi kaj začudeno gledala, ako bi izvedela, da imamo v Avstriji zakon, po katerem je zajamčena jezikovna ravnopravnost.

Tudi na javne in državne organe je ta zahteva uplivala; radi jo slušajo in

vspeh se vidi v tem, da se daje že sedaj v takoimenovanem notranjem jeziku nemščini vedno več veljave. Z ozirom na to moram reči, da zahtevanje po nemškem jeziku ni brez pomena za naše javne razmere. Slovani nismo nikjer in na nobenem polju mogli doseči izključno veljavo naših jezikov, kvečemu se je dovoljeno, da smejemo naši jeziki poleg nemščine zavzemati skromno mesto.

Po teh splošnih izvajanjih bi rad spregovoril o tem, kak vpliv ima to na nas Jugoslovane.

Boj zoper jezikovne naredbe se ni dotikal neposredno nas Jugoslovjanov, kajti jezikovne naredbe niso dale nam nikakih pravic, in ko so bile naredbe razveljavljene, niso nam bile nikake pravice vzete. Za nas so imele jezikovne naredbe samo principijelno vrednost in jo ohranijo toliko časa, dokler se jezikovno vprašanje ne uredi za vse narode, kar bomo vedno in z vso odločnostjo zahtevali. (Dobro! Dobro!)

Kakor že povedano, se boj za nemški državni jezik nas tudi bližje tiče in sicer zaradi tega, ker se javni, ker se državni organi tej zahtevi radi uklanajo.

Zanimivo je, kaka vsebina se hoče dati še vedno ne definiranemu nemškemu drž. jeziku. Gospod poslanec Schönerer je podal predlog na uvedenje državnega jezika. On si je stvar jako olajšal. Pozval je vlado, naj predloži zakonski načrt, s katerim se nemškemu jeziku zagotovi značaj državnega jezika, kakor je to z madjarskim jezikom na Ogrskem. Gospod poslanec dr. Derschatta se je na zaupnem shodu v Radgoni temu predlogu posmehoval in ga kritikoval; rekel je, da ogrski jezikovni zakon določa madjarščino kot izključni razpravnijezik ogrskega drž. zabora; temu je pritrtil. Ali ogrski zakon določa za jurisdicijo itd. dvojezičnost; tega on ne odobrava.

Gospoda moja! Dr. Derschatta je torek prekosil najradikalnejše krilo v tej zbornici in zahteva absolutno in izključno veljavo nemškega drž. jezika. (Čujte, čujte!)

In ker sem rekel, da to vedno nagašanje državnega jezika ne ostaja brez upliva, moram uprašati, kako se drže napram temu oblastva že danes? Bodil mi dovoljeno, da navedem slučaj, ki bo služil za ilustracijo in ki sem ga ravnotekrat v listih.

V ptujskem okraju, torej v okraji, ki je, izvezemši malo mestce, vseskoz slovenski, ki ima nad 50.000 prebivalcev, se nastavljajo sodni pristavi, kateri zaradi nepoznanja slovenskega jezika absolutno ne morejo občevati s prebivalstvom. (Čujte! Čujte!) Ti adjunkti se postavljajo v pisarne družih adjunktov — tam je namreč več adjunktov — v pisarne tacih, ki so se že nekoliko naučili slovenski, in tam poslušajo toliko časa, da so se naučili jezik nekoliko lomiti. In s takim osebjem se slovenskemu ljudstvu opravlja justica. In zakaj se tako dela? Navedel sem ta slučaj kot ilustracijo. Dela se tako, da bi se vzgojilo ljudi, ki sovražijo jezik ljudstva, mej katerim naj delujejo, in ki imajo potem tendenco, vse ponemčiti.

Vprašam sedaj: Ali je z avstrijskega stališča res tako dobro in priporočljivo, da tam doli pri nas časoma postane vse nemško, od juga sem pa vse italijansko? Gospoda moja! Slovenski narod ob Adriji utegne dobiti pomen, ki bo daleč presegal njegovo število. Če se stvari ne predrugačijo, nastane prej ali slej boj za avstrijsko Adrijo, in pri tem bo bo odločevalo to, da ob Adriji in na njenem ozadju ne bodo prebivali Nemci in Italijani, ampak Slovani, ki iščejo svojo bodočnost v tej državi in bodo svojo bodočnost tudi branili, zlasti če bodo kulturno in gospodarsko utrjeni, branili do zadnje kaplje krvi. (Odobravanje).

LISTEK.

Pokopališču.

Zložil Aleksander Puškin.

Ko hrupu mestnemu zamišljen ubežim in tam na mestnem se grobišču pomudim:— Rešetke, pómniki okrašeni, stolpiči, pod katerimi trohne iz mesta vse mrljci, vse križem v blatna tla nagneti povsod, ko v jédnici beraški siromakov shod, trgovcev, činovnikov rajnih mavzolej, (poneni liki, brez umetnosti v narej!), na njih napis, proza tu, tam verz in stik, proslavljanje vseh čednosti, zaslug, odlik, ljubavne vdov po starih rogonosčih javke, stebri, ki jim tatje odvili so nastavke, grobovi, zevajoči iz odprtih tal, kjer mnog naselnik nov že jutri bode spal:— vse to v mišljavo me razdraženo zavede, da pljunil bi in ležal.

Vse drugače rad v jesenskem času pod večerni, tiki hlad v vasih sprehajam se po národa grobišču, kjer rajniki pokojno spé v svečanem tišu: Prostorno brez krasov gomile se vrste, in gladni k njim z nočjo ne lažijo tatje, kraj večnih kamnov, kijih žolti mah ogrinjam, kmet stopa in v molitvi rajnih se spominjam; namesto praznih žar in sipkih piramid, brez nosa genijev, razdrasanih Harit resnobne tam grobove senča dob košati in vrh majóč šumi... .

(Prevel dr. J. Mencinger.)

Konradova piščalka.

Črnotova Marica brez Konradove piščalke ni mogla ne živeti ne umreti.

S svojo piščalko je pridobil Konrad Maričino ljubezen, piščalka je bila ubožici najboljša uteha in delilka največje sreče.

In ko je zlomil Konrad piščalko, je bila zlomljena tudi Maričina sreča, je bilo zlomljeno njen življenje... Dà, niti umreti ni hotela Marica brez Konradove piščalke. Konrad je zato poiskal kosce razbite piščalke, jih zlepil in na to še zadnjič — zadnjič zapiskal v najtužnejšem mo molu, in bedna Marica je blažena umrla. Toda še njen zadnji vzduhljaj je bil: »Piščalka!«

Ali ni to čudovito? Kaj vse piščalka stři! Ali seveda, piskati se mora znati pravo pesem in v pravem molu! Konrad je to znal, imenitno znal, zato hodijo poslušat njegovo piskanje, razlegajoče se po vseh srednjeevropskih, dà, tudi ruskih odrih, ljudje že deset- in desetletja vsako leto trumoma.

Konrada s piščalko je treba torej postaviti nad Tirteja, ki je s svojim glas-bilom razbesnil omahljive Grke, nad Ariona, ki je — spričo nedostatka boljših in hvaležnejših poslušalcev — muziciral delfinom, dà, stavljamo ga celo nad slavnega harfenista Davida, ki je vzlic svoji postaranosti še vedno na pljunko břl-břl-břl ter plesal tako komično, da se mu je

glasno rogal pesmehljiva žena... Konradova piščalka je imela svojo melanholsko moč že nad milijoni in milijoni sentimentalnih ušes, in vse kaže, da mine prej blazirano XX. stoletje, kakor pa omaga moč piščalke Konradove!

In vendar piska Konrad vedno in vedno isto in isto pesem! Toda prav v tem tiči moč njegovega piskanja. Vedno isti mol, isti toni, ista melodija z istotolikerimi takti... vedno in vedno: isto, isto! Sentimentalnopobožno, melanholsko-koprneče!

A trume prihajajo, najokajo potoke solz, si naploskajo dlani do krví, potem pa govoré še tedne in tedne, da je Konrad nedosežen piskač in da v vsej svetovni literaturi: od grških početkov komedije pa prav do slovenskih tragedij ni lepše igre kot je Raupachova »Mlinar in njegova hči.«

O, dà, za piščalko, ki piska v pravem molu vedno isto, samo za to se gre, prijatelji! Nikar menjati instrumentov in pesmi; piskajmo neprestano na piščalko, in ljudje bodo končno prepričani, da je naša piščalka boljša od celega vojaškega orkestra (kadar igra n. pr. pri slovenski operi) ter da je naša večnoista melodija višek vsega na pevskem obzoru! Konradova piščalka bodi naše geslo — naš vzor!

»Slovencu je bila že davno! Zato pa gôde vedno na isto struno, pobožno-hinavsko, v najbanalnejšem molu... ali

trume analfabetov in zaslepljencev hodijo za njim ter prisegajo na njegovo pesem. Liberalci so brezverci, liberalci so nesocialni, liberalci so nenanrdni, liberalci so nemoralni! Tako piska »Slovenčev« Konrad že več desetletij, »Marica«, narod pa posluša in verjame. In vse kaže, da se ta piščalka še dolgo ne polomi!

V kateremkoli narodnem društvu nastane hipno nered, trenotna nezadovoljnost, povsod se prikaže »Slovenčev« Konrad in zapiska na svojo nadušljivo piščalko; a njegova pesem se glasi vedno izzivajoče, proti odboru, proti vodstvu in za nemirneže, za nezadovoljneže. Z »narodnosocialnega stališča« je zato hujškal proti vodstvu mestnega gasilnega društva, proti odboru umetniškega društva, proti »Sokolu« in zadnje dni proti odboru »Dramatičnega društva«. In Konrad je in bo piskal vedno enako, kadar treba delati zgago v narodnih društvih. Toda doslej se mu vse piskarjenje ni prav nič obeslo, skrbljeno pa je, da se mu tudi poslej ne bo. Le piskaj, Konrad, le piskaj, poslušajo te samo analfabeti in zaslepenci! —

Toda jaz ne bom piskal vedno ene, ker nisem niti pobožni Konrad niti mojster Jakob, najboljši slovenski feljtonist in za Jurčičem največji slovenski pisatelj! Zato pa vam sporočam v tej resni dobi, ko fré po slovenski domovini raglednice z napisu »Memento mori!«, na žalostno dejstvo, da ljubljanske ure kar najrazlič-

Na ta pomen slovenskega naroda bomo vedno zopet in zopet opozarjali in upamo, da se bodo enkrat naše besede na merodajnem mestu slišale in uvaževale.

Kratkovidjen je, kdor ne spozna, kam silijo aspiracije naših narodnih nasprotnikov in naravnost greh je, storjen na Avstriji, da se pospešuje razvoj teh razmer, ali če se že ne pospešuje, se ga vsaj gleda s prekrižanimi rokami. (Pritrjevanje.)

Ali vzliz tem razmeram, vzliz neugodnemu političnemu in gospodarskemu položaju, v katerem se nahaja moj narod, se isti razvija iz lastne moči zadovoljivo in veselo.

Ustvarile so se narodne ustanovitve, ki so imele v dalnjem svojem razvoju namen in so bile tudi sposobne, pospeševati zagotovitev narodne naše individualnosti.

To je obudilo zavist naših nasprotnikov. Oprijeli so se nepoštene orožja, obrekovali so nas, sumničili naša patriotična čutila in žal našli tudi posluh. Našli so se sinovi lastnega naroda, ki so služili tem namenom, ki so zavzemanje za narodno stvar, gojenje lastne narodnosti proglašali za pogansko malikovalstvo, ki so ljudstvo odvračali od tega gojenja in je napeljavali na drugo, na religiozno, na versko polje, dasi je v slovenskem narodu bilo za to najmanj vzroka.

Slovensko ljudstvo je globokoverno in religiozno in vendar se je začela prava križarska vojna proti dozdevnemu brezverstvu med lastnimi rojaki in zahtevalo se je brezpogojno pokornost ne le v cerkevih, v duhovnih, ampak tudi v posvetnih zadevah.

Razsodni del naroda, ki je pa ohranil svobodno, samostojno sodbo, je odpovedal pokorščino in tako je bilo med narod vrženo seme razdora, to seme je vzskalo in gre bujno v klasje.

Vse to bi bilo ostalo samo teoretičen prepir, ki bi mase ljudstva ne bil mogel trajno prikleniti na stranko.

Da si to pokornost trajno zagotovi, se je boj prenesel na gospodarsko polje, na tem polju divja sedaj na grozen način.

Dovoljeno mi bodi, da z nekaterimi besedami omenim le jedno samo obliko tega boja, in sicer radi tega, ker ni samo lokalnega pomena, ampak zanima tudi širše kroge.

Moram pa prej omeniti, da je klerikalna stranka v deželi pri svojih prizadovanjih, da potegne ljudstvo nepogojno nase, pri velikem delu trgovskega in obrtniškega stanu naletela na odpor; šlo je klerikalni stranki za to, da uniči odpor tega stanu. Poskrbelo se je s tem, da se temu stanu krušni koš malo više obesi; ljudstvu se je predčevalo, da gostilničarji in trgovci, koji se nahajajo v vsaki občini, ki so inteligentnejši del prebivalstva in potem takem imajo tudi večji upliv, da izkorisčajo ljudstvo, da imajo nepričeren dobiček ter se bogatijo na stroške ljudstva; vse te koristi ima lahko ljudstvo samo, sredstvo k temu nudi društvena postava iz leta 1873. Z ustanovljenjem konsumnih društev bi se stvar izboljšala ter bi bila zelo ljudstvu v prid. Ljudstvo

nejše piskajo in da je med posameznimi kar po 20 minut razločka. Ker pa je čas zlato, apeliramo na gg. župnike, naj se usmilijo uradnikov in učiteljev, ter naj dajo vse cerkvene ure v reparaturo!

Življenje v Ljubljani je vedno dražje, ali tudi umiranje se podražuje. Gospodje zahtevajo vedno več in sedaj so podražili celo grobove. Včasih se je plačalo po 2 do 5 gld. za dobo desetih let, danes so poskodili že na 12-60!!! — Dà, dà, težko je živeti, poslej pa bo celo umrli težko v misli, da bodo imeli z nami vedno večje stroške še v gomili!

Toda sedaj piska celo sv. Krištof na — poslednji luknji svoje piščalke. Črni oblaki se zbirajo nad njim, ki mu groze, že v kratkem odvezeti vladarstvo nad ljubljanskimi mrtvenci. Novo pokopališče se snuje na ljubljanskem polju in staremu začno kmalu zvoniti smrtno pesem. Sv. Krištof dobi »plavo polo«, odvzame se mu mrtvaška piščalka, na njegovo mesto pa stopi nov svetnik, ki prevzame s centralnim ljubljanskim pokopališčem tudi novega Konrada s piščalko, ki bode nad pokopališčnimi vratmi stojec piskal bodočim rodovom dan na dan isto žalostno pesem: *Pulvis es et in pulvarem revertaris!*

L. T.

si da kaj lahko kaj takega povedati, ne vpraša potem, kako se stvar utemelji, ne vpraša, kako se vodi, kje je sposobnost k takemu vodstvu. Na tak način se je po dejeli ustanovilo nebroj konsumnih društev; v teh konsumnih društvih se prodaja kolonialno blago in rokodelska roba, toči se ljudstvu slabo, često narejeno in polvino, ki se na škodo domači produkciji uvaža iz tujine. S tem delom se pečajo mlajši duhovniki bolj kakor z dušnim pastorstvom (Ugovarjanje in pritrjevanje) in vse to pod pretvezo, da se to godi ljudstvu v prid, dočim se to v resnici godi le zategadelj, da se tem ubogim param, kupcem in trgovcem na deželi, pride do živega, ker ne ubogajo slepo klerikalne stranke.

Gospoda moja, ne bil bi omenil tega vprašanja s temi kratkimi besedami, ako bi ta akcija ne bila našemu ljudstvu povzročila toliko nesreča. Iz lastne izkušnje to lahko povem, jaz sem se o tem prepričal, koliko bede je prineslo že to do sedanje združenje nad male trgovce po deželi. Toda ta akcija prinese še več nezgode na prebivalstvo, ki se tega združevanja samo udeležuje, ki se pri teh društvih, ki so vsa ustanovljena z neomejenim prorštrom, in sicer bo to tedaj, — na kar že zdaj kažejo razna znamenja — ko vsa ta na pesku zgrajena društva propadejo.

Te zadruge pa vendar imponirajo poljedelskemu ministrству, ki jih je vzel pod svoje varstvo, dasiravno je vedelo, da je napredna stranka v deželi nasprotnica konsumnih društev. Če se ne motim, je pred 4 leti doposalo deželnih vlad v Ljubljani objavo, v kateri ta novoustanovljena društva klerikalne stranke smatra kot izgledna, okolo katerih bi se imele združevati tudi druge zadruge. Pri tem pa se mu je pripetila nesreča, da je tudi neko vinsko zadružno hvalilo kot izgledno, ki je pa kmalu potem imela kaj opraviti z dohodarstvenim sodiščem in ki je danes polnoma na kantu.

Nevarno je, ako se gospodarska podjetja postavljajo na strankarsko podlogo, obenem pa celo škodljivo, ako se s takimi imajo povspeševati strankini smotri.

Ne pozivjam nikogar, tudi vlade ne, da se postavi proti konsummim društvom, toda, kar po pravici in v imenu svoje stranke smem zahtevati, je, da naj ne podpira te akcije, ki se bo kmalu izkazala kot popolnoma neposrečena. Stranki podali sta si pred dvema letoma roke k spravi. Konsumna društva so to bila, ki so ravnotek sklenjeni mir razrušila in konsumna društva še danes netijo nemir in razširjajo neslogo med ljudstvom.

Ako pa se h koncu še malo ozrem na to, kako se državni proračun obravnava, tědaj omenim, da smo za ekspeditivno obravnavo državnega proračuna, ker si iskreno želimo parlamentarne delavnosti. Mi se nismo vdeležili nujnih predlogov, in tudi nimamo volje, kaj takega storiti, ako ne bomo k temu prisiljeni. Opozarjam pa, da smo z veliko potrato časa in truda še le pred prvim branjem, in do tretjega branja imamo še daleč, treba bo še objadrati nebroj pečin — in gospod predgovornik je namignil, kakšne da bodo te pečine — in ako vlada v istinini želi mirnega obravnavanja iz rešenja budgeta, potem naj o pravem času na to pazi ter naj ne pušča v nemar težkoč, ki nas še čakajo. (Odobravanje).

V Ljubljani, 1. novembra. K položaju.

Drž. zbor ima par dni odmora. V ponedeljek se zbera poslanci zopet na Dunaju, ker v torek se seje nadaljujejo. Proračunski odsek ima tudi v torek sejo. Govor dr. Kramára je napravil na stranke velik vtisek. Njegova izjava, da češka opozicija ni singirana, nego resno mišljena ter da hočejo Čehi storiti vse, da prekrižajo načrte vlade dotej, da postane v svojem postopanju pravična ter dotej, da popravi storjeno krivico, ta izjava je vzemirila vse stranke. Bati se je, da začno Čehi že v torek onemogočati seje proračunskega odseka, da začno novo vrsto obstrukcije. S tem pa bi škodovali tudi sebi, saj je v proračunu več za Češko važnih, nujnih in velekoristnih točk. »Pester Lloyd« trdi, da je za finacialne, gospodarske in kulturne svrhe na Češkem in Moravskem v proračun postavljeni 16,000,000 K. Ta svota je določena pred-

vsem za asanacijska dela v Pragi in za tehniko v Pragi. Vse te priprave se zavlečajo, ako začno Čehi obstrukcijo. Toda Čehi se ne pulijo za malenkosti, nego za bistvo. Zato pa je mogel naglašati dr. Kramář s ponosom: »Mi Čehi nismo narod slug, ki se zadovole z napitninami!«

Dr. Lupus.

Junak na toršču zadnje parlamentarske seje je postal rumunski poslanec dr. Lupu iz Bukovine. V svojem maiden speechu se je navdušil za centralizem, za državni nemški jezik ter enfatično trdil, da se je nemška uprava v Bukovini obnesla sijajno. Nemški listi so seveda zategadelj ginjeni, ter pojo neznatnemu in neznanemu dr. Luputu himne. »N. Fr. Pr.« mu je privočila cel uvodni članek! In vendar je imel dr. Lupu že prednika na polju izdajalstva idej in načel o jednakopravnosti vseh avstrijskih jezikov in o narodni hegemoniji. Ta prednik Luputa je bil maloruski posl. Tomaszuk, ki je hodil za liberalnimi Nemci skozi drn in trn. Malorusi in Rumuni imajo torej poslance, ki zagovarjajo nemški centralistični sistem in priporočajo nemški drž. jezik! Uboga naroda!

Avstro-Ogrska in Srbija.

Oficijozni srbski list »Dnevnik« zavrača očitanje, da se je razmerje med Srbijo in Avstro-Ogrsko pod radikalnim ministrstvom poslabšalo. Članek konstatuje da je ministrski predsednik Vuić vse storil, da se odnošaji izboljšajo in v veseljem more reči, da se mu je posrečilo. Javnost se o tem prepriča kmalu. Avstro-Ogrska in Srbija sta lojalna soseda in prijatelja. To prijateljstvo pa je za razmere na Balkanu naravnost potrebno.

Vojna v Južni Afriki.

Joe Chamberlain, zli demon Anglije, je nedavno zopet poskušal zvaliti vso krvido radi sedanje vojne na Bure. Ali svet vé, da so pač res Buri začeli vojno, toda bili so k temu prisiljeni, ker niso mogli odnehati, ako se niso hoteli odpovedati vladu v lastni svoji deželi. Ves svet je edin v obsodbi Angležev radi te vojne, ki je za Anglijo najžalostnejša in najdražja, kar so jih imeli kdaj v minolem stoletju. Velikanske izgube na bojiščih, ogromno število umrlih po južnoafričanskih bolnišnicah, velikanski stroški, demoralizacija v vojski, moralične smrti cele vrste generalov — to so sadovi dosedanje vojne. Chamberlain pa se s svojim cinizmom dviga nad vse to in naznana, da se taktika Angležev le poostri. Kaj morejo ukreniti Angleži še barbaričejšega in bestialnejšega, kot postopajo že doslej? Ali usoda je začela tepti in kaznovati Angleži še z druge strani. Cecil Rhodes, pravi povzročitelj vojne, leži na smrt bolan in je baje izgubljen. Kralj Edvard je takisto smrtno bolan. Operirali so ga, a zdravniki so izjavili, da je rešitev le hipna. Kralj jedva diha in se je bati najhujšega. Tako kaznuje Bog Angleže za njihove zločine proti Buri. Vojna pa teče dalje in konca ni videti. Angleži se tepejo sami po zobe in lažmi. Ako bi bili res ujeli toliko Burov, kolikor so jih javili angleški listi, bi danes bili že vsi Buri na Ceylonu, a število ujetnikov bi znašalo vsaj še enkrat toliko, kolikor je vseh Burov skupaj. Iz Bruslja poročajo, da je general Delarey 24. okt. generala Methuena docela premagal, mu vzel vse vozove s streljivom in živili in s 4 topovi. 150 Angležev je bilo ubitih in ranjenih, mnogo ujetih. Angleži se začenjajo svetu že smilitti, tako slabo se jim godi!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 1. novembra.

— **Plantanov slučaj** je sedaj krma za naše klerikalce in vsem tistim, kajim je napredna stranka trn v peti. Posbeno sedaj, ko zadeva še ni pravnovejljavno razsojena, razteza znani gospodje — ki sami do vrata v blatu tiče — svoje goltante, dobro vedoč, da je kritika tajne razsodbe — disciplinarno postopanje je namreč tajno — nemogoča, in da je državnemu poslancu Plantanu absolutno nemogoče, v javnosti o celi zadevi kaj sprengovoriti, ker bi se drugače domnevalo, da hoče vplivati na najvišji kasacijski dvor, do kogega se je pritožil. Plantan je torek prisiljen molčati, in to vedo njegovi nasprotniki prav dobro,

in samo zategadelj tako glasno kriče, ker so si ravno v svesti, da se napadeni sedaj še ne more braniti, ker se ravno braniti ne sme! Ker se je pa napadanje preneslo od Plantane osebe na stranko kot tako, čutimo se javnosti nasproti zavezane, da stvar, kolikor je mogoče pojasnilo. Zgodi se pa to proti volji gospoda Plantana in brez njegove vednosti. Ker pa nam ta večna zabavljana že presedajo, moramo spregovoriti. Pri tem pa naglašamo, da nočemo niti najmanjše kritike izreči o sodbi višega deželnega sodišča graškega. Če pride notar v preiskavo, morajo sodniki soditi po obstoječih predpisih. Ker ima notarski stan izvanredne privilegije, ker je tako rekoč stan javnega zaupanja, mora ta stan izpolnovati tudi izvanredne dolžnosti. Iz tega sledi, da se notar lahko disciplinarno odsodi, da pa v tem temu ostane v zasebnem življenju poštena oseba. Disciplinarno preiskavo sprožil je notar Plantan pravzaprav sam. S sodišči ne živi v posebnem dobrem prijateljstvu, njegova pisava je dostikrat preosta in časih vloži tudi kako pritožbo, katero bi lahko opustil. Vsled take, proti nekemu ljubljanskemu sodišču — če se ne motimo pri justičnem ministrstvu — vložene pritožbe pričelo je dotično sodišče brskati po notarski preteklosti gospoda Plantana. Znosilo se je vse skupaj, kar je količaj po disciplinarnem prestopku dišalo. Obtožba se je vložila radi štiridesetih točk. Radi 32 točk bil je notar Plantan v Gradcu oproščen, odsodil pa se je radi osmih točk. Če smo prav poučeni, je v štirih slučajih prestopek obstajal v tem, da je Plantan, ko je kot sodni komisar napravil smrtnico, ob jednem sprejel pooblastilo od strani dedičev zastopanje, v treh pa v tem, da notar Plantan zapuščinski denarjev ni v določenih 14. dneh položil v roke sodišča, temveč nekoliko pozneje. To je sedem slučajev, radi kajih se je obsodba izrekla. Zadnji slučaj pa se peča z neko pogodbo, vsled katere je Plantan neki osebi rešil precej izdatno dedičino. Kdo objektivno presodi razmere tega slučaja, mora priznati, da je bil zelo dvomljiv, in da bi bil dotičnik težko dobil zastopnika, ki bi se bil hotel s to zadevo pečati. Šlo se je pri tem zadevi za težavni dokaz sorodništva, in morala se je pri tem dognati pred vsem legitimacija, dasi od roditeljev nikdo ni bil več pri življenju. Stvar je stala kakih 200 gld., če je spodeljela, bi notar Plantan ne bil dobil niti vinjarja, niti za svoj trud, niti za svoj izdatek. Sklenila se je torej pogodba, s katero se je dotičnik zavezal plačati primerno večji honorar za slučaj, če se vse posreči, in če se pribori negotova dedičina. Stvar se je posrečila, in Plantan je bil tudi pogoden višji honorar. Višje deželno sodišče bilo je pa mnenja, da ugled notarskega stanu zahteva, da notarji takih pogodb ne smejo sklepati. To je vse! Ko bode stvar pravoveljavno rešena, mogla in morala se bode še bolje pojasniti. Prepričani pa smo, da bi se iz nje morale roditi kak posledice, bode gospod Plantan zadnji, ki bi jim hotel s pota iti!

— **Občinski svet Ljubljanski** ima prihodnji torek, 5. novembra t. l. ob 5. uri popoldne v mestni dvorani redno mesečno sejo.

— **Pri Ljubljanskem dež. sodišču** bo v kratkem popolniti dve nadsvetniški mesti. Naravno in pravilno bi bilo, da dobita ti mesti najstarejša svetnika tega sodišča. Temu bi noben človek neugovarjal. Ali kaže se, da se pri nas ne sme nikdar zgoditi to, kar je naravno in pravilno. Čujemo da se hoče na jedno od teh mest usiliti nadsvetnika Ekla iz Celja. Mož je bil kot državni pravnik v Celju postal nemogoč. Odstavili so ga na ta način, da so ga imenovali za nadsvetnika, v kateri lastnosti pa ne uživa prav nič več zaupanja, kakor ga vžival kot državni pravnik. Poleg Ekla naj postane po do sedanjih dispozicijah nadsvetniki najstarejši izmej ljubljanskih svetnikov. Proti temu ni ugovora, ker je ravno pravilno in naravno da se pomakne najstarejši svetnik na višje mesto. Ta gospod je Nemec pripadnik nemške stranke. Če bi se poleg njega imenoval še Ekel, ki je tudi Nemec

Dalje v prilogi.

in se strasten Nemec, bi obe nadsvetniški mestni bili v nemških rokah. To je že na sebi nedopustno in protestiramo proti tej nameri z vso odločnostjo in s toliko večjo opravičenostjo ker bi se z imenovanjem Ekla preterirali starejši in zaslужnejši svetniki ljubljanskega sodišča.

— **Hiter poslanec.** Dne 5. julija 1898 in dne 16. julija 1901 je bila v občini Zreče velika povodenj. Šele sedaj, **zadnji dan oktobra 1901** se je poslanec Žičkar spomnil svojih volilcev in pricapljal s predlogom za podporo. Hiter je ta poslanec, hiter že tako, da se je čuditi. Samo poldruge leto je čakal, da je skrupulj reven predlog! Pa naj kdo reče, da duhovščina ni dobro pogodila, ko je Žičkarja vsilila za poslance.

— **Skrbi g. Kleina.** Prve dni novembra meseca se snide na Dunaju delegacija avstrijskih odvetnikov, da se pod predsedstvom justičnega ministra posvetuje o perečih vprašanjih odvetništva. Stavili bi bili kaj, da slavni preiskovalec nemških zakonov, ki si prisvaja že nekaj let nepoklicano varuščino nad odvetnikom, ne bo zamudil te prilike, da skrbi vsaj za dobro voljo odpolancev, ki se imajo zbrati na Dunaju. In res. Ravnotek izdal je justično ministrstvo ukaz na sodnike, naj vplivajo na odvetnike, da ne bodo vlagali več tožb zaradi motenja posesti, ampak takoj meritorične tožbe in ne več prošenj za vknjižbo zvršilnih zastavnih pravic, ampak za prodajo. Ko smo čuli to, domnevali smo, da je že predpust, pa je le advent. Če smo prav poučeni, obstoji v državnem zboru celo nekaka »zveza« odvetnikov, ki so državni poslanci. Če ta zveza nima moči, pojasniti g. Kleinu stališče vsaj toliko, da bi mu prešlo veselje do takih neumestnih šal, potem naj se gospodje delegatje ne trudijo na Dunaj. Škoda za potnino.

— **Kakor oni rekó.** Bilo je nekaj dni pred zadnjimi deželnozborskimi volitvami, ko je prišel nekdo po opravkih v neko župnišče. Kje je bilo, to je postranska stvar. Župnik, seveda nasprotne stranke, vendar konciljant in prijazen mož tudi napram političnim nasprotnikom, razgovarjal se je z došlimo tem in onem. Med pogovorom pride v župnišče več župljanov, ki navzočega mož niso poznali. Ko se je pričel znova pogovor, hotel se je župnik nekoliko pošaliti, češ, mož, ki so ga našli v župnišču, je kandidat in tega bodo volili. »Kakor oni rekó«, bil je odgovor navzočih kmetov. Na župnikovo vprašanje, če ga poznajo, od kod in kaj da je, so ti zanikali. »In vendar ga boste volili?« vpraša župnik. Zopet isti odgovor: »Kakor oni rekó«. Zdaj jim je župnik razložil, če tudi ga radi ubogajo; vendar toliko bi morali vedeti, kdo da je, kaj in od kod da je, in če je sposoben za ta posel ali ne. Morate se zavedati svojih pravic ter voliti res sposobne in za blagorljudstva res unete može, ne mačka kar v žaklju kupiti. Tako, če tudi ne ravno s temi besedami, bil je pouk župnika svojim nevednim ovčicam. Tu imamo zopet si jajen dokaz zavednosti ljudstva, vsled katere je volilo kandidat dr. Žlindra stranke. »Narod je govoril«, upijejo ti besni deriši, ne vedo pa, — pač dobro vedo — da je farovž govoril in ne zavedno ljudstvo, to je bilo z nami, oziroma ni volilo. No, pa tudi nevedno analfabetično maso bode prej ali slej solnce obsijalo, zavedlo se bo svojih pravic in tedaj bodo res, prosti od vsakega upliva, gotovo pa v naprednem duhu volili. Tudi ta čas pride gotovo, kajti naprednega toka ne ustavi nobena moč več — tudi spovednica ne.

— **Deželnozborske volitve na Goriškem.** Deželnozborsko volilno gibanje se je otvorilo z tako značilno ouverturo, to je, skazensko preiskavo proti desni roki dr. Gredolčiča, klerikalnemu kandidatu Klavžarju. Ta Klavžar je znana oseba. Mož igra že delgo vrsto let neko posebno vlogo v javnem življenju goriških Slovencev. Niše dolgo tega, kar je Klavžar šel kot dež. uradnik v pokoj. Zdaj bi se rad vrnil v ljube mu prostore dež. urada in sicer kot deželnih odbornik. Mož ni neumen. Zase je znal vedno skrbeti. Ker je Klavžar nastopil kot klerikalni kandidat in sploh razvil veliko agitacijo v prid klerikalne stranke, ga je »Soča« prav na rahlo in kraj vsega na-

sprotja jako obzirno okreala. Klavžar je radi tega vložil ovadbo radi žaljenja na časti in prouzročil hišno preiskavo. Uredništvo »Soča« je za svoje trditve nastopilo dokaz resnice ter prosilo v svrhu, da zbere ves material, štiri tedne odloga. Preiskovalni sodnik je to vendar popolnoma naravno in upravičeno prošnjo takoj odbil in zahteval nemudoma material in priče. Klavžarju s tem ni bilo nič pomagano. Uredništvo »Soča« je, uklonivši se sodnikovi zahtevi, podalo material samo za štiri točke izmed onih, ki jih hoče dokazati, a že te štiri točke so zavestovale, da je drž. pravdništvo odredilo sodno postopanje proti klerikalnemu kandidatu Ernestu Klavžarju radi hudodelstev po neverjenja in goljufije.

— **Na pokopališču pri Sv. Kristofu.** Je včerajšnji veter razsvetljavo grobov močno oviral. Zbog tega se ista tako popoldne kakor tudi o mraku ni mogla razviti kakor druga leta. Le v svestkah so luči gorele brez motenja. Ljudstva se je tudi letos na pokopališču trlo. Za red pri vhodu in izhodu skrbela je straža. Petje »Slave« in »Ljubljane« je bilo vrlo dobro, in privabilo na prostor obilo poslušalcev. Grobovi in rakve so bile tudi letos kaj lepo okrašeni s cvetlicami, venci in trakovi kakor tudi s svečami in manjšimi lučicami. Eni bolj, eni manj, mnogo pa jih je bilo seveda tudi neokrašenih in nerazsvetljenih — pozabljjenih! ...

— **Vedno oderuščvo.** Na tisoče in tisoče ljudi je včeraj obiskovalo grobe drazih ranjcih. A tudi pri ti svečani prilikli čula se je marsikaka kletev na račun tistih cerkvenih krogov, ki imajo pokopališče v rokah. Vzrok zabavljanju in preklinjanju je dal dejstvo, da se je silno zvišala neka pristojbina. Doslej je moral, kdor je hotel, da se kak grob ne prekoplje, plačati za običajno perioko 7 let znesek 10 kron. Zdaj pa se je ta pristojbina zvišala, in sicer prav oderuško visoko, namreč, na 25 kron. Merodajni krogi, ki imajo pokopališko upravo v rokah, misijo pač, da kdor ne more toliko utrpeti, naj pusti da se grob prekoplje, saj je za siromaka tako dovolj, če 7 let v miru počiva. Zadeva obuja, kakor smo že rekli, veliko in opravičeno nevoljo in bi bilo popolnoma umestno, ako bi se stvar sprožila v občinskem svetu.

— **Slovenska delniška pivovarna.** Opozarjali smo že na »Ljubljanske kreditne banke« poziv na vpisovanje delnic za prvo delniško pivovorno. Ako se danes k tej stvari vračamo, storimo to zato, ker se nam zdi, da je ta korak »Ljubljanske kreditne banke« za nas Slovence, ki še nimamo velike industrije, nепrecenljivega pomena. Vsaj je pričakovati, da ne ostane samo pri tem podjetji, temveč da »Ljubljanska kreditna banca« o primer ne m. času in ob ugodnih razmerah poprime iniciativu še za kako drugo vedeindustrijsko podjetje. Vodstvo banke je v previdnih in vseskozi zanesljivih rokah; to nam daje poročstvo, da slovenskemu občinstvu priporoča in bude priporočala samo taka podjetja, katerih rentabiliteta je brezdvoma. Zato naj pa oni, ki hočejo dobro načožiti svoj denar in ki žele, da jim donaša — morebiti celo dva-krat ali trikrat — več, ko v hranilnicah ali posojilnicah, pridno segajo po delnicah prvega slovenskega delniškega pivovarniškega podjetja.

— **Petošolska idila.** Iz Kranja se nam piše: Bilo je nekje v peti šoli. Ako se govori o peti šoli, potem takoj misli vsak na petošolsko ljubezen. Na zavodu pa, kjer se je zgodila naša kratka povest, se vsled stroge versko-nravne vzgoje še ni razvil v petošolskih srcih pregrešni čutljubezni. Nadrebudna mladina si dela kratek čas z nedolžnimi šalami. Uro ima ravno gospod ravnatelj. Sicer še manjka dobrih deset minut do desete ure, a fantom je postal dolgčas. Kakor en mož ustanejo vsi pokonci. Dobri direktor, misleč, da je že zvonilo, pobere šila in kopita, zlobna mladina se pa vdere za njim. Na hodniku zapazi ravnatelj, da še ni toliko ura in zato vpraša slugo, zakaj je tako zgodaj zvonil. Mož ga začuden pogleda in mu pove, da sploh še ni zvonil, in da bo šele zvonil. Sveti jeza se poloti mogočnega direktorja, bliski leta iz njegovih oči in mogočno grome njegova usta.

Kakor toča padajo besede na hudobneže. Požene jih nazaj v razred, in za kazen jih pridrži tamkaj do četr na 11. uro. Prav jim je tem »nesnagam«. Morala storje je ta: Nesnage ve! direktorja — Ne sme se imet' za »Pepeta«.

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Jutri, v nedeljo sta dve predstavi: popoldne ob pol 3. uri »Mlinar in njegova hči«, — zvečer pa opera »Carmen«. — V torek, 7. t. m. prvakrat v sezoni opera »Glumači« in veseloigra »V civilu«. — V četrtek, 9. t. m. Baluckega veseloigra »Klub samcev«.

— **Slovensko gledališče.** Včeraj na god Vseh svetnikov se je igrala kakor običajno vsako leto Raupachova žaloigra »Mlinar in njegova hči«. Gledališče je bilo razprodano.

— **„Glasbena Matica“.** Danes ob pol 8. uri zvečer in v pondeljek 4. novembra zvečer ob istem času (ob pol 8. uri) je v dvorani »Glasbene Matice« velika skupna pevska vaja moškega in ženskega zabora za I. letošnji veliki koncert, kateri bo v četrtek, dne 14. novembra. Izvajalo se bo pri tem koncertu največje Beethovenovo delo za zbor in orkester »Miss solemnis«. Pevci in pevke naj se točno in polnoštevilno udeležuje teh skupnih vaj, da bo mogoče tako veličastno in težko klasično delo kakor je Beethovenova »Miss solemnis« z mogočnim utisom in sijajno izvajati.

— **Slovensko umetniško društvo.** Je imelo v soboto večer svoj občni zbor, na katerem sta bila izvoljena predsednikom gosp. ces. svetnik prof. Iv. Franke in podpredsednikom g. dr. Milijutin Zarnik. Več prihodnjih.

— **Janko Kalan †.** V starosti 46 let umrl je včeraj v Radovljici višji davčni nadzornik, gospod Janko Kalan. Pokojnik ni bil samo odličen uradnik, ampak tudi zvest in značajen narodnjak, tudi v časih, ko je bilo to vsakemu uradniku v veliko škodo. V mlajših letih je pokojnik tudi na slovstvenem polju poskušal. Spisal je več podlistkov za »Slov. Narod« in preložil več iger za »Dramatično društvo«. Bodite vrlemu možu ohranjen prijazen spomin!

— **Za Prešernov spomenik.** Odboru za postavljanje Prešernovega spomenika, oziroma gospodu županu Ivanu Hribarju kot njega načelniku, došel je od obrtnika, ki neče biti imenovan. Znatni prispevek dveh sto krov s pripomnjeno, da daruje ta znesek kot hvaležno priznanje velikih zaslug, kateri si je pridobil gospod župan za pospeševanje obrtništva.

Izkajoč zavednemu obrtniku tem potom svojo iskreno zahvalo, izraža odbor za postavljanje Prešernovega spomenika željo, naj bi plemeniti čin neimenovanega obrtnika našel posnemalcev med domoljubnim našim obrtništvom. —

— **Aféra Wallburg.** V zadevo Wallburgov je zapleten tudi neki Makso Staudinger. Sodišče sumi, da je ta Staudinger ponaredil tisti dokument, načig podlagi zahtevajo Wallburgi 12 milijonov in njih rodu primeren naslov. Staudinger je rodom iz Gradca, 30 let star in v ponarejanju pisav jako izvežban. Glasom tiralnice, ki se je izdala, je pogrenil v Curih, a kakor se čita ga je policija že aretovala. Okolnosti kažejo, da je Staudinger pač ponarejalec omenjenega dokumenta, a glavno ulogo pri celi aferi igrajo židovski oderuhi. Ti imajo Wallburge popolnoma v rokah, ne samo Ernesta Wallburga, ki je bil zadnja leta človek brez eksistence, ampak tudi njegovo sestro Klotilda pl. Simics. Pri židovskem agentu se je dobil ponarejeni dokument in ravno te dni je bilo v listih čitatelj o pravdi radi neke menice, ki jo je podpisala Klotilda pl. Simics. Podpisala je menda menico 6000 krov s pogojem, da se jej plača 400 K. Gotovo imajo židovski oderuhi še dosti tacih menic v rokah in so ti oderuhi tisti, ki bi radi odrli blagajno cesarske rodovine. Ernest Wallburg in Makso Staudinger sta se lani nekaj časa mudila v Ljubljani in iskala dokazil, da je bila mati Wallburgov poročena z nadvojvodo Ernestom. Da so Wallburgi res otroci umrlega nadvojvoda Ernesta, ki je mimogrede omenjeno dne 4. aprila 1899 v Arku v tako revnih razmerah umrl, o tem se ne dvomi. Drugo

uprašanje pa je, če so Wallburgi zakonski ali nezakonski otroci nadvojvode Ernesta. V tem oziru bo pač poleg drugih pričevanj merodajno tudi pričevanje ljubljanskega kanonika g. Zamejca, čigar brat je bil oni vojaški kurat in je po trditvi Wallburgov poročil njihovo mater z nadvojvodo Ernestom. Sploh kažejo razne okolnosti, ki jih z ozirom na tekočo preiskavo ne smemo objaviti, da bo ta obravnavna veleinteresantna v mnogih ozirih. Ako so Staudingerje res že aretovali, se utegne ta obravnavna vrati že v prihodnjem zasedanju ljubljanskega porotnega sodišča, to je, prve dni meseca decembra.

— **Iz Mengša** se nam piše: Umrl je tukaj v svojem rojstnem kraju 30. okt. zvečer, upokojeni učitelj g. Franc Česnik, 61 let star. Zadnja leta služboval je v Ovčaku (Schäflein) v kočevskem okraju. Naj v miru počiva!

— **Zmerni frančiškani.** Iz Kamnika se nam brzojavljajo: Danes so zopet dobili ubogi frančiškani en vagon vina. Kmet pič vodo, da boč zveličan.

— **Postojinski salonski orkester** priredi v nedeljo, dne 17. novembra v čitalnični dvorani v Vipavi koncert v prid ubogim šolskim otrokom vipavskim z zanimivim vsporedom. Ker ta orkester izvaja vse točke precizno in ker je še povsed, koder je nastopil, žel veliko hvalo in priznanje, opozarjam že sedaj vse prijatelje godbe in šolske mladine v Vipavi in okolici na ta zabaven večer. Vspored se pozneje objavi.

— **„Slovensko društvo“ s sedežem v Mariboru** priredi svoj redni občni zbor v sredo dne 13. listopada 1901 ob 3. uri popoldne v restavraciji Narodnega doma v Mariboru s sledenim dnevnim redom: 1. Odobrenje zapisnika. 2. Počelo presednika in blagajnika. 3. Volitev novega odbora. 4. Slučajnosti. Odbor vabi k obilni udeležbi.

— **Promet na lokalnih železnicah** je bil meseca oktobra dokaj živen, vendar tovorni ne tako obil kakor meseca septembra.

— **Stavbna in javna dela.** Ob Sodninski cesti so ta teden novo hišo odvetnika dra. Val. Krisperja dogradili do strehe. Pri justični palači so zidarska dela od zunaj z malo izjemo že končana, znotraj tega poslopja je pa še marsikaj izvršiti, in sicer: stopnjišče v prvem in drugem nadstropju, polaganje tal je po nekod že v tiru, v porotni dvorani je dodelana galerija, v dvorani sami pa še čaka delo slikarjev, mizarjev, podobarjev in dr., centralna kurjava se prej kot ne vpelje že to zimo, in so v to svrhu posamezni deli že pripravljeni. Izvršiti so v raznih prostorih še nekatera zidarska dela, istotako steklarska in ključarska. Dovršeni pa so večinoma že vsi kazenski objekti. Zgradba kanala se nadaljuje in bo do konca novembra ob ugodnem vremenu končana. Kakor čujemo, se preselijo sodnijski urad in državno pravdništvo v novo poslopje meseca maja prihodnjega leta, kaznenci pa nemara že prej. Zbog tega se bodo v Cojzovi hiši sedanji uradni prostori adaptirali za stanovanja privatnih strank, katerih se je že zdaj več kot preveč zglašilo. Hiša je sicer prostorna, ali kaj zanje 15 ali 20 stanovanj pri sedanjem posmanjanju v mestu! — In koliko je v Ljubljani ceni stavbič, kjer bi se dalo zidati marsikako privatno poslopje! — Pri jubilejskem mostu postavili so pretekle dni ob levem bregu leseno ograjo, da bo vožnja tudi za vozove omogočena. Pri poslopu mestne dekliške šole pri Sv. Jakobu polož v kratkem tlak. Zgradba kanala od Zaloške ceste do mestne jubilejske ubožnice je končana. Delavcev je že nekaj zapustilo Ljubljano. Tovarniško poslopje Ed. Schimnitza na Krakovskem nasipu je omenjano in ograjni zid dodelan. Spomladni prične tovarna z izdelovanjem parketov, notranja nje oprava pa se izvrši že pred. Zadnje dni so po mestu na raznih krajev poškodovani asfaltni trotoar popravili in prenovili.

— **Električna cestna železnica v Ljubljani.** S 1. novembrom t. l. se prične izdajati dijaške (i) mesečne (i) karte (listki) po 4 K in 6 K. Karta (listek) za 4 K daje pravico, peljati se vsak dan enkrat tja in nazaj; karta (listek) za 6 K pa pravico, peljati se vsak dan dvakrat tja in nazaj po določeni proggi. Določena progga se konča s postajališčem

ki je najbljje stanovanju, oziroma učnemu zavodu dijaka. Izdajejo se dijaške (i) mesečne (i) karte (i) (listki) vsak dan v pisarni električne cestne železnice proti izkazu pravilno izpolnjene legitimacijske karte, ki se dobi brezplačno. Vsaka dijaška mesečna karta se glasi na ime in se odvzame, če se zlorabi kakorkoli si budi, osobito, če se vozi z njo kaka oseba, na koje ime ni izdana karta. Veljavnost teh kart (listkov) ugasne zadnjega dne vsakega meseca. Za karte (listke), ki se vzamejo tekom meseca, je plačati polne zneske. Vsako mesečno dijaško karto je treba vsakokrat brez posebnega zahtevanja pokazati spredvodniku; kontrolnim organom pa le na zahtevanje. Za odvzete in poizgubljene karte (listke) se ne plača nikaka odškodnina. Dnevne znamke, ki se ne uporabijo, ugasnejo. Za imejitelje dijaških mesečnih kart (listkov) veljajo smisloma tudi določila obratnega reda. Obratno vodstvo si pridržuje pravico, premeniti predstoječa določila.

— Prostovoljno gasilno društvo

je imelo včeraj ob osmih zjutraj v stolni cerkvi mašo za umrle svoje člane.

— **5400 konj za Angleže** pletali so od četrtega večer do danes trije posebni tovorni vlaki skozi Ljubljano do Trsta, kjer bodo ukrucani na parobrode. — Večina teh konj pade prej kot ne v plen — Burom v roke, ostale pa dobe Angleži — za gola! Vsaj Ljubljjančanje take žele.

— **Tuji v Ljubljani.** V ljubljanskih hotelih in gostilnah je bilo meseča oktobra letos 1740 tujev; 160 manj kot prejšnji mesec, a 220 več kot v istem lanskem letu.

— **Mestna kopel.** Od dne 6. do 19. oktobra do 5. oktobra t. l. oddalo se je v mestni ljudski kopeli vsega skupaj 808 kopel, in sicer za moške 652 (pršnih 442, kadnih 210), za ženske pa 156 (pršnih 28, kadnih 128).

— + **4° R** kazal je včeraj popoldne toplomer na prostem. Praznik Vseh svetnikov je bil vsled ostre burje že prav zimskoga značaja. Danes v jutru pa smo imeli slano in samo 1° R nad ničlo.

— **Koncert meščanske godbe** bo jutri nedeljo 3. novembra ob 8. uri zvečer v gostilni »Miramar« na Starem trgu. Vstopnina 15 kr.

Jules Verne, veleslavni francoski pisatelj, je zdaj popolnoma oslepl; narekuje ravno svoj stoti roman.

* **Nemški cesar in poslanik Ketteler.** Cesar je ustanovil v novi cerkvi v Shanghaiu altarsko okno in sicer v spomin v Pekinu umorjenega nemškega poslanika Kettelerja.

* **Duhovnik — morilec.** Iz Grzymalova poročajo: V sosednjem kraju je grško-katoliški duhovnik ustrelil nekega orožnika. Trdi se, da je bila kriva umora neka ljubezenska aféra, drugi pa pišejo, da nesrečni duhovnik ni bil trezen.

* **Predsednik Roosevelt in zamorec Washington.** V južnih državah Amerike se še vedno ne morejo pomiriti duhovi, ker je president Roosevelt povabil na obed pedagoša in pisatelja zamorca Washingtona. Radi tega dejstva se agituje proti predsedniku in se razširjajo agitatorične razglednice.

* **Boj med belimi in črnimi Američani.** V Balltownu v američanski državi Louisiani se je vnel 28. t. m. boj med belimi in črnimi. Ubiti so bili 3 beli in ubitih 30 zamorcev. Neki zamorec, kateremu so hoteli zapreti gostilno, je ustrelil dva uradnika. Neki zamorski pridigar je hotel na množico streljati, a ustreljen je bil sam, predno je mogel puško sprožiti. Nato se je vnel boj. Zamoreci so streljali iz gostilne tako dolgo, da so bili začigli poslopje. Ko so zamoreci bežali, so bili zabodeni ali zadavljeni vsi. Boj se je družega dne nadaljeval. Šele tedaj so prišli vojaki in napravili red.

Telefonska in brzjavna poročila.

Dunaj 2. novembra. Običajna sobotna seja ministrskega sveta se danes ni vršila. V obče se sodi, da se ministrska kriza, ako obstoji, reši šele, ko se vrne cesar na Dunaj. Cesarjev povratak je določen na 7. t. m.

Dunaj 2. novembra. Poroča se, da hoče vrlada ustanoviti češko vse-

učilišče na Moravskem, a samo v Kromeriju ali v Prostojovu, kar pa Čehi odklanjajo, češ, da tudi oni zahtevajo, naj se nemško vseučilišče premesti iz Prage v kako provincialno mesto.

Dunaj 2. novembra. Veliki knez Mihail Nikolajevič je dospel sem in imel dolgo posvetovanje z grškim kraljem. **Gradec** 2. novembra. Italijanski visokošolci so imeli danes shod, na katerem so demonstrirali za ustanovitev italijanskega vseučilišča v Trstu ter zahtevali, da naj se v Italiji pridobljenim diplomom pripozna popolna veljavnost tudi v Avstriji.

Praga 2. novembra. Listi nadljujejo svojo polemiko zoper Körberjevo ministristvo. »Nar. Listy« pravijo, da se je ministristvo razkrinkalo kot strankarsko nemško ministristvo. »Hlas Naroda« pravi, da igra vlada s Čehi hazard.

Rim 2. novembra. »Avanti« trdi, da je papež prav nevarno bolan.

Pariz 2. novembra. Francosko-turški konflikt je zadobil resnejše lice. Jedna devizija sredozemske eskadre je odpotovala v Levanto. Ta divizija šteje dve oklopni, dve križarki in tri torpedovki. Kam je namenjena še ni povедano, listi sodijo, da v Smirno, in dostavlja, da ima nalogo okupirati ta važni pristan in k njemu spadajoči teritorij za toliko časa, da Turčija ugodi zahtevam Francije.

Berolin 2. novembra. »Rheinisch-westphälsche Zeitung« poroča, da je kruto postopanje Angležev provzročilo splošno revolucijo v Kaplandiji. Zlasti je uplivalo to, da so Angleži oborožili zamorce, ki zamorejo zdaj ropati in moriti kolikor hočejo.

London 2. novembra. Kitchener poroča, da so Angleži bili pri Bethalu težko poraženi. Buri so jih naskočili z veliko silo in jim vzeli dva topa. 8 častnikov in okrog 60 vojakov je bilo ubitih, 13 častnikov in 156 vojakov ranjenih. Polkovnik angleškega oddelka je v btki padel.

Narodno gospodarstvo.

Mizarska zadružna v Solkanu pri Gorici, njen pomen, razvoj in njeno delovanje.

(Konec.)

Zaveza zadruge je omejena. Vsak zadružnik mora vplačati 12 kron pristopnine in 300 kron delež ali naprej ali pa v tedenskih obrokih po najmanj 2 kroni tako, da vplača v treh letih pristopnino in delež. Pristopnina ostane takoj zadružno premoženje in gre v rezervni zalog. Naprej plačane deleže obrestuje se po 5% koncem vsakega zadružnega leta. Deleži ki so vplačani v obrokih, se pa ne obrestujejo prej, dokler niso popolnoma vplačani.

Zadružna posluje sedaj v polnem obsegu komaj pol leta. Ustanovila si je uzorno zalogu raznega pohištva v Solkanu pri Gorici, kjer se prekupci kakor tudi privatne stranke oglašajo že prav pridno. Vrhutega ustanovila je pod firmo: Anton Černigoj, Via Piazza vecchia (Rosario 1) v Trstu svojo filialko ter isto založila najbogatejše. Iz Trsta do Aleksandrije pa je samo še en korak. In tudi do tega bode prišlo, kajti ustanoviti si zalogu direktno v Aleksandriji je jeden glavnih ciljev, katere si je stavila »Mizarska zadružna«. Da bode uspevala ista izborna, to sem utemeljeval že v uvodu, navajajoč doslovno poročila izbornega poznavalca tamošnjih trgovskih razmer dr. Pečnika. In s tem bode našemu solkanskemu mizarju pomagano sila mnogo. Mož potom zadruge prodaja svoje izdelke direktno stranki v Aleksandriji in ostale kraje na Jutrovem, s tem je rešen vse židovskih pijavk. To vse uvidevajo dobro tudi drugi mizarji izven Solkana in oglašajo prav pridno svoj pristop v zadružno, katera jim nudi vse prilike prodati svoj izdelek dobro in zanesljivo. Ugodne denarne zvezze »Mizarske zadruge« z domičimi denarnimi zavodi, omogočijo istej izplačevati blago, katero je dovažajo zadružniki, v gotovem takoj, tako da odpade za zadružnika s tem tudi vsak riziko. In koliko je za vsakega rokodelca vredno, če dobi za svoje blago brez zame denar takoj v gotovini, to bode

uvidevati pač vsak obrtnik sam. Vsaj so ravno manjše ali večje svote, katere mora naš obrtnik, ki pa sam denarno ni posebno dobro podkovan kreditirati strankam, jeden glavnih vzrokov, če mu hira obrt. Trgovac, kjer kupuje on surovino, pritska nanj in zahteva denar takoj. Obrtnik bi tudi plačal, če bi mu plačali odjemalci redno, a ker to ni, zaostaja vedno bolj in bolj. Naravna posledica ne-rednemu plačevanju pa so visoke obresti, tožbe itd. Tega torej so naši solkanski mizarji sedaj prosti. A ne samo to! Nenormnemu delovanju njihovega organizatorja g. dr. Tumi se je posrečilo dobiti v najem vodno moč in potrebne prostore ter ustanoviti v Solkanu tik navadnih delavnic posamezuih mojstrov zadružno tovarno, ki je ravnokar dobila vse potrebne nove stroje in prične delovati v par dneh. Mizarji dobivali bodejo iz tovarne posamezne kose ter iste potem doma sestavili v celoto. In tako se bode izdelovalo potom tovarne pohištvo, ki bode jednotno v modelu in izdelku, kar sedaj, ko izdelujejo delo izključno le rokodelci večinoma brez strojev, ni bilo mogoče.

To bi bil torej splošen obris namena in delovanja »Mizarske zadruge« v Solkanu tik Gorice. Zadružna ustanovljena ni po znanim kranjskem klerikalnem receptu v strankarske namene marveč jedino le v blaginjo rokodelcev, katere je že večinoma rešila iz rok čufutskih oderuhov. In kljub temu blagemu namenu oblajali so to zadružno goriški klerik alni listi. — Ne oporekajo sicer njenega blagodejnega delovanja, hrulijo jo pa kljub temu, če saj je isto ustanovil — dr. Tuma. Ne opravijo seveda nič — in to jih peče.

Našim rojakom pa priporočamo to zadružno, ki bode postala za razvoj naše domače obrti in trgovine v najkrajšem času eminentnega pomena. Vsakdo kdor rabi kako pohištvo, obrne naj se zaupno do iste, — postrežen bo gotovo dobro in ceno.

Dore Vernik.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani. V mesecu oktobru t. l. je bilo vloženo pri »Ljubljanski kreditni banki« na hranilne knjižice in na tekoči račun 649.844 K 40 h, vzdignjenih pa 501.584 K 42 h. Skupno stanje vlog je bilo koncem meseca oktobra 2.853.215 K 60 h.

Mestna hranilnica ljubljanska. Meseca oktobra 1901 uložilo je v mestno hranilnico ljubljansko 833 strank 309.569 K 78 h, 773 strank pa dvignilo 491.065 K 24 h.

Darila.

Upravnštvo našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda. Gosp. dr. Josip Barle, c. kr. notar v Kozjem 10 kron. — Iz nabiralnika v gostilni Mikuževi v Ljubljani 16 kron. — Skupaj 26 kron. — Živelj!

Za Prešernov spomenik. Gosp. dr. Josip Barle, c. kr. notar v Kozjem 10 kron. — N. N. v Ljubljani v Mikuževi gostilni 1 krono. — Gospiča Ivanka Mikuž nabrala 12 K 40 vin. — Skupaj 23 kron 40 vin. — Živelj!

Za dijasko kuhišnjo v Kranji. Gospa Marija Grasselli poročena Krisper v Ljubljani namesto venca na krsto svoji umrli nečakinji Anici Krišperjevi v Kranju 20 kron. — Srčna hvala!

I. Izkaz za leto 1900/1901 darovalcev »Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju«. Slavni deželni zbor kranjski 400 K. — G. Fran Kalister, znan slov. mecen v Trstu je društvu daroval 5000 K. — z naredbo, da se ta svota kot glavnica naloži in da se razdele samo letne obresti. — Sl. hranilnica in posojilnica v Ptuju je darovala 1500 K. — sl. hranilnica v Mariboru in goriška ljudska posojilnica po 100 K. — kmetiška posojilnica ljublj. okolice v Ljubljani 60 K. — in gospa Ana Šabec v Trstu 50 K. — Gosp. društvo ustanovnik in drž. posl. Ivan Plantan je izročil 40 K. — katere so darovali gg. dr. posl.: dr. Ferjančič, Oskar Gabršček, Iv. Plantan in dr. Iv. Tavčar. — Gosp. društvo ustanovnik in drž. posl. Viljem Pfeifer je nabral 170 K. — katere so darovali: Neimenovana dobrtnica 40 K. — g. dr. Jos. Unterlugauer v Gradcu 20 K. — gg. dr. poslanci: vitez Hugo Berks, dr. Ant. Gorjanc, dr. Mir. Ploj, Viljem Pfeifer, Al. Pogačnik, Fr. Povše, Fr. Robič, dr. Iv. Šušteršič, Iv. Vencajz, Jož. Žičkar in dr. Ig. Žitnik po 10 K. — Gospod dr. Ed. Volčič, c. kr. sod. tajnik v Novem mestu, je nabral in poslal 140 K. — Darovali so: gospod Karol Slanc 10 K. — g. dr. Ed. Volčič 4 K. — Po 5 K: gg. dr. Jak. Schegula, dr. Vlad. Žitek; — po 3 K: gg. dr. Pet. Deffranceschi, Fr. Jeraj, Val. Oblak, dr. Alb. Poznik in J. Wester; po 2 K: gg. Dolinšek Bl., Gandini V., Graselli L., Guzelj A., Levičnik V., Markič M., dr. Mayer, Medved Jos., Mencinger J., Munda J., Novak F., Ogoreutz Jos., Ogoreutz R., dr. Pajnič E., Perko Fr., Pfeifer J., Rizzoli Em., Rozman K., Rozman V., Seidl Fr., Skale O., Skalicki A., Skopal H., Šumer dr., Tavar Jos., Vadnjal Fr., Vidic Fr., Vrbnik A., Vojska Vil., dr. Weißl, — po 1 K: gg. Dekleva Fr., dr. Vlad. Žitek; — po 3 K: gg. dr. Pet. Deffranceschi, Fr. Jeraj, Val. Oblak, dr. Alb. Poznik in J. Wester; po 2 K: gg. Dolinšek Bl., Gandini V., Graselli L., Guzelj A., Levičnik V., Markič M., dr. Mayer, Medved Jos., Mencinger J., Munda J., Novak F., Ogoreutz Jos., Ogoreutz R., dr. Pajnič E., Perko Fr., Pfeifer J., Rizzoli Em., Rozman K., Rozman V., Seidl Fr., Skale O., Skalicki A., Skopal H., Šumer dr., Tavar Jos., Vadnjal Fr., Vidic Fr., Vrbnik A., Vojska Vil., dr. Weißl, — po 1 K: gg. Dekleva Fr., dr. Vlad. Žitek; — po 3 K: gg. dr. Pet. Deffranceschi, Fr. Jeraj, Val. Oblak, dr. Alb. Poznik in J. Wester; po 2 K: gg. Dolinšek Bl., Gandini V., Graselli L., Guzelj A., Levičnik V., Markič M., dr. Mayer, Medved Jos., Mencinger J., Munda J., Novak F., Ogoreutz Jos., Ogoreutz R., dr. Pajnič E., Perko Fr., Pfeifer J., Rizzoli Em., Rozman K., Rozman V., Seidl Fr., Skale O., Skalicki A., Skopal H., Šumer dr., Tavar Jos., Vadnjal Fr., Vidic Fr., Vrbnik A., Vojska Vil., dr. Weißl, — po 1 K: gg. Dekleva Fr., dr. Vlad. Žitek; — po 3 K: gg. dr. Pet. Deffranceschi, Fr. Jeraj, Val. Oblak, dr. Alb. Poznik in J. Wester; po 2 K: gg. Dolinšek Bl., Gandini V., Graselli L., Guzelj A., Levičnik V., Markič M., dr. Mayer, Medved Jos., Mencinger J., Munda J., Novak F., Ogoreutz Jos., Ogoreutz R., dr. Pajnič E., Perko Fr., Pfeifer J., Rizzoli Em., Rozman K., Rozman V., Seidl Fr., Skale O., Skalicki A., Skopal H., Šumer dr., Tavar Jos., Vadnjal Fr., Vidic Fr., Vrbnik A., Vojska Vil., dr. Weißl, — po 1 K: gg. Dekleva Fr., dr. Vlad. Žitek; — po 3 K: gg. dr. Pet. Deffranceschi, Fr. Jeraj, Val. Oblak, dr. Alb. Poznik in J. Wester; po 2 K: gg. Dolinšek Bl., Gandini V., Graselli L., Guzelj A., Levičnik V., Markič M., dr. Mayer, Medved Jos., Mencinger J., Munda J., Novak F., Ogoreutz Jos., Ogoreutz R., dr. Pajnič E., Perko Fr., Pfeifer J., Rizzoli Em., Rozman K., Rozman V., Seidl Fr., Skale O., Skalicki A., Skopal H., Šumer dr., Tavar Jos., Vadnjal Fr., Vidic Fr., Vrbnik A., Vojska Vil., dr. Weißl, — po 1 K: gg. Dekleva Fr., dr. Vlad. Žitek; — po 3 K: gg. dr. Pet. Deffranceschi, Fr. Jeraj, Val. Oblak, dr. Alb. Poznik in J. Wester; po 2 K: gg. Dolinšek Bl., Gandini V., Graselli L., Guzelj A., Levičnik V., Markič M., dr. Mayer, Medved Jos., Mencinger J., Munda J., Novak F., Ogoreutz Jos., Ogoreutz R., dr. Pajnič E., Perko Fr., Pfeifer J., Rizzoli Em., Rozman K., Rozman V., Seidl Fr., Skale O., Skalicki A., Skopal H., Šumer dr., Tavar Jos., Vadnjal Fr., Vidic Fr., Vrbnik A., Vojska Vil., dr. Weißl, — po 1 K: gg. Dekleva Fr., dr. Vlad. Žitek; — po 3 K: gg. dr. Pet. Deffranceschi, Fr. Jeraj, Val. Oblak, dr. Alb. Poznik in J. Wester; po 2 K: gg. Dolinšek Bl., Gandini V., Graselli L., Guzelj A., Levičnik V., Markič M., dr. Mayer, Medved Jos., Mencinger J., Munda J., Novak F., Ogoreutz Jos., Ogoreutz R., dr. Pajnič E., Perko Fr., Pfeifer J., Rizzoli Em., Rozman K., Rozman V., Seidl Fr., Skale O., Skalicki A., Skopal H., Šumer dr., Tavar Jos., Vadnjal Fr., Vidic Fr., Vrbnik A., Vojska Vil., dr. Weißl, — po 1 K: gg. Dekleva Fr., dr. Vlad. Žitek; — po 3 K: gg. dr. Pet. Deffranceschi, Fr. Jeraj, Val. Oblak, dr. Alb. Poznik in J. Wester; po 2 K: gg. Dolinšek Bl., Gandini V., Graselli L., Guzelj A., Levičnik V., Markič M., dr. Mayer, Medved Jos., Mencinger J., Munda J., Novak F., Ogoreutz Jos., Ogoreutz R., dr. Pajnič E., Perko Fr., Pfeifer J., Rizzoli Em., Rozman K., Rozman V., Seidl Fr., Skale O., Skalicki A., Skopal H., Šumer dr., Tavar Jos., Vadnjal Fr., Vidic Fr., Vrbnik A., Vojska Vil., dr. Weißl, — po

Potrtega srca naznajamo vsem so-
rodnikom prijateljem in znancem tužno-
vest, da je Bogu Vsemogočnemu dopadlo
v njegovem nezapodljivem sklepu na-
šega preljubljenega soprog, oziroma
oca, gospoda

Janka Kalana c. kr. višnjega davčnega nadzornika

dans ob polu 1. uru ponoči, previdenega
s sv. zakramenti za umirajoče, v starosti
46 let, poklicati v boljše življenje.

Pogreb dragega ranjčega bude v ne-
deljo, dne 3. novembra ob 4. uri popoludne.

Sv. maše zadušnice se bude doro-
vale v farni cerkvi v Radovljici.

Predragega ranjčega priporočamo v
blag spomin, (2409)

V Radovljici, 1. novembra 1901.

Leopoldina Kalan, soproga.
— **Milan, Zofija, Danica, Pavel**,
otroci.

Zahvala.

Zalostni rodbini **Kreutzer** in
Bergant izrekati za izkazano iskreno
sočutje ob času smrti nepozabne soproge,
dobre matere, stare matere, gospe

Marije Kreutzer

svojo najprisršnjejo zahvalo. Osobito pa
se zahvaljujemo za krasne vence, poklon-
jene spominu drage ranjke, gg. pvecem
za galjnivi žalnici pred hišo žalosti in
ob odprttem grobu, gg. gostilničarjem, ki
so blagi ranjki svetili in nosili vence,
slednji vsem za zadnje spremstvo na
pokopališče. (2407)

V Ljubljani 2. novembra 1901.

Zahvala.

Povodom bolezni in smrti naše pre-
ljube hčerke, oziroma sestre in tete,
gospodične (2400)

Anice

izkazalo se nam je od vseh strani to-
liko odkritega sočutja, in nepozabni
ranjci toliko ljubezni, da se čutimo dolžne,
izreči za to in za mnoge ji darovane
pozdravne v cvetkah, kakor tudi za obilno
udeležbo na njeni zadnji pot najtoplejšo
zahvalo.

Posebno pa se zahvaljujemo slav-
nemu vodstvu dekliske šole, njenim ljubo-
bezničnim sovrstnicam in vsem, ki so
predrago nam pokojnico že med bolez-
nijo obispali z ljubeznivostmi, in ji iz-
kazali slednji še zadnjo čast.

V Kranju, dne 31. oktobra 1901.

Žalujoča rodbina Krisperjeva.

Plüss-Staufer-jev klej v tobolcih in steklenicah

večkrat odlikovan z zlatimi in srebrnimi
svetinjami, s katerim se lahko zlepilo zlom-
ljene stvari, ima na prodaj **Fran Kollmann**
v Ljubljani. (511-18)

Čokolada

Paris 1900.
Grand Prix.

SUCHARD

(23-41)

Povsod
na prodaj.

Cacao

Brata Eberl

1818.

Ljubljana, Franciškanske ulice 4.
Pleskarska mojstra c. kr. drž. in c. kr. priv.
45 južne železnicce.

Slikarja napisov.

Stavbinska in pohištvena pleskarja.
Prodaja oljnati barv, lakov in firnežev
na drobno in na debelo.

Velika izbirka dr. Schoenfeld-ovih
barv v tubah za akad. slikarje.
Zaloge

vsakovrstnih čopij za pleskarje, sli-
karje in zidarje, štedilnega mazila za
hrastove pode, karbonilje itd.

Posebno priporočava sl. občinstvo najnowjejs-
je, najboljše in neprecenljivo sredstvo za likanje
sobnih tal pod imenom „Rapidol“.

Priporočava se tudi sl. občinstvo za vse v na-
juno stroku spadajoče delo v mestu in na deželi

kot priznano resno in fino po najnižjih cenah.

Pri otročjih boleznih
potrebujejo se često kislina preganjalna sred-
stva in zato opazijo zdravniki zaradi mi-
lega vplivanja svojega na

**MATTONIJEV
GIESSHÜBLER**
naravna
alkalična kislina

katero radi zapisujejo pri želodčevi kislini,
škrofelnih, krvic, otekanji žlez i. t. d., ravno
tako pri katarih v sapniku in oslovskem kašiji.
(Dvornega svetnika Löschner-ja monografija o
Gießhübl-Slatini.) (25-2)

V Ljubljani se dobiva pri Mihailu Kastneru in
Petru Lassniku in v vseh lekarnah, večjih špe-
rijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

100 do 300 goldinarjev na mesec
lahko zaslužijo osobe vsakega stanu v
vseh krajih gotovo in pošteno brez ka-
pitala in rizike s prodajo zakonito do-
voljenih državnih papirjev in sreč. —
Ponudbe na: Ludwig Österreicher, VIII., Deutsche
gasse 8, Budapest. (2394-1)

LJUBLJANSKI ZVON
MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO.
LETNIK XXI. (1901).
Izhaja po 4/5, pole obsežen v veliki osmerki
po eden pot na mesec v zvezki ter stoji
vse leto 9 K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četr
leta K 30 h. 50
Za vse neavstrijske dežele 11 K 20 h na leto.
Posamezni zvezki se dobivajo po 80 h.
„Národná Tiskarna“ v Ljubljani.

Mejnarodna panorama.

V poslopu meščanske bolnice.
Vstop s sadarskega trga. — (Pogačarjev trg.)

Umetniška razstava I. vrste.

Fotoplastično potovanje po celem svetu
v polni istini.

Ta teden od 3. novembra do 9. novembra t. l.

Carigrad.

Velezanim pogled po prirodi, plastika in per-
spektiva. Lahko umlijiv, velevažen in dober zem-
ljepis. Vsi prednosti izginejo, kdor je prvič obi-
skal to panorama.

Otvorjeno vsak dan, tudi ob nedeljah
in praznikih, od 9. ure zjutraj do
9. ure zvečer. (2410)

Vstopnila za odrasle 40 h, za otroke, dijake
in vojake do narednika 20 h.

Tovarna pečij in raznih prstenih izdelkov

Alojzij Večaj

v Ljubljani, Trnovo, Opekarska
cesta, Veliki Stradon št. 9

priporoča vsem zidarjam
mojstrom in stavbenikom
svojo veliko zalogo
najmodernejših pre-
šanij ter barvanih
prstenih

pečij
in najtrpežnejših
štidelnih ognjišč

lastnega izdelka, in sicer ru-
javih, zelenih, modrih, sivih,
belih, rumenih i. t. d., po
najnižjih cenah.

Ceniki brezplačno in pošt-
(2126) nino prostro.

Prej

J. Zor Alojzij Erjavec J. Zor
čreljarski mojster v Ljubljani, Crevljarske ulice 3.

Po večletni skušnji, kakor tudi po dovršenem
strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-
gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče
vstreziti vsem zahtevam svojih p. n. naročnikov.
Priporočam se predčasti duhovščini in sl. občin-
stvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval.
Delo je ceno, pošteno in trpežno. V začagi so
razna mazila, voščila za črno in rujavo obuvajo-
ter razne potrebsčine za to obrt. 45

Ner je shranjujejo. — Frajnjem zarečitem naj se pride more.

Prej

J. Zor Alojzij Erjavec J. Zor
čreljarski mojster v Ljubljani, Crevljarske ulice 3.

Po večletni skušnji, kakor tudi po dovršenem
strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-
gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče
vstreziti vsem zahtevam svojih p. n. naročnikov.
Priporočam se predčasti duhovščini in sl. občin-
stvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval.
Delo je ceno, pošteno in trpežno. V začagi so
razna mazila, voščila za črno in rujavo obuvajo-
ter razne potrebsčine za to obrt. 45

Ner je shranjujejo. — Frajnjem zarečitem naj se pride more.

Prej

J. Zor Alojzij Erjavec J. Zor
čreljarski mojster v Ljubljani, Crevljarske ulice 3.

Po večletni skušnji, kakor tudi po dovršenem
strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-
gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče
vstreziti vsem zahtevam svojih p. n. naročnikov.
Priporočam se predčasti duhovščini in sl. občin-
stvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval.
Delo je ceno, pošteno in trpežno. V začagi so
razna mazila, voščila za črno in rujavo obuvajo-
ter razne potrebsčine za to obrt. 45

Ner je shranjujejo. — Frajnjem zarečitem naj se pride more.

Prej

J. Zor Alojzij Erjavec J. Zor
čreljarski mojster v Ljubljani, Crevljarske ulice 3.

Po večletni skušnji, kakor tudi po dovršenem
strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-
gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče
vstreziti vsem zahtevam svojih p. n. naročnikov.
Priporočam se predčasti duhovščini in sl. občin-
stvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval.
Delo je ceno, pošteno in trpežno. V začagi so
razna mazila, voščila za črno in rujavo obuvajo-
ter razne potrebsčine za to obrt. 45

Ner je shranjujejo. — Frajnjem zarečitem naj se pride more.

Prej

J. Zor Alojzij Erjavec J. Zor
čreljarski mojster v Ljubljani, Crevljarske ulice 3.

Po večletni skušnji, kakor tudi po dovršenem
strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-
gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče
vstreziti vsem zahtevam svojih p. n. naročnikov.
Priporočam se predčasti duhovščini in sl. občin-
stvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval.
Delo je ceno, pošteno in trpežno. V začagi so
razna mazila, voščila za črno in rujavo obuvajo-
ter razne potrebsčine za to obrt. 45

Ner je shranjujejo. — Frajnjem zarečitem naj se pride more.

Prej

J. Zor Alojzij Erjavec J. Zor
čreljarski mojster v Ljubljani, Crevljarske ulice 3.

Po večletni skušnji, kakor tudi po dovršenem
strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-
gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče
vstreziti vsem zahtevam svojih p. n. naročnikov.
Priporočam se predčasti duhovščini in sl. občin-
stvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval.
Delo je ceno, pošteno in trpežno. V začagi so
razna mazila, voščila za črno in rujavo obuvajo-
ter razne potrebsčine za to obrt. 45

Ner je shranjujejo. — Frajnjem zarečitem naj se pride more.

Prej

J. Zor Alojzij Erjavec J. Zor
čreljarski mojster v Ljubljani, Crevljarske ulice 3.

Po večletni skušnji, kakor tudi po dovršenem
strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-
gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče
vstreziti vsem zahtevam svojih p. n. naročnikov.
Priporočam se predčasti duhovščini in sl. občin-
stvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval.
Delo je ceno, pošteno in trpežno. V začagi so
razna mazila, voščila za črno in rujavo obuvajo-
ter razne potrebsčine za to obrt. 45

Ner je shranjujejo. — Frajnjem zarečitem naj se pride more.

Prej

J. Zor Alojzij Erjavec J. Zor
čreljarski mojster v Ljubljani, Crevljarske ulice 3.

Po večletni skušnji, kakor tudi po dovršenem
strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-
gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče
vstreziti vsem zahtevam svojih p. n. naročnikov.
Priporočam se predčasti duhovščini in sl. občin-
stvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval.
Delo je ceno, pošteno in trpežno. V začagi so
razna mazila, voščila za črno in rujavo obuvajo-
ter razne potrebsčine za to obrt. 45

<p

Pod Trnico št. 2.

45 Veliko zaloge

klobukov

Najnižje cene priporoča J. Soklič.

Dragotin Košak

* zlatar *

45 Ljubljana, Prešernova ulica št. 5,

Velika zaloge razne zlatnine in prstanov.

Popravila in vsa v mojo stroko spadajoča dela se ceno in točno izvrši.

Epilepsija. (571-34)

Kdor trpi na padavi bolezni, krču ali drugih nervoznih bolestih, naj zahteva brošuro o tem. Dobiva se brezplačno in poštne prosto v Schwanen-Apotheke, Frankfurt a.M.

Eckertova žlahtna kupa

Ces. kralj. dež. priv.
tovarna za likerje

Alb. Eckert, Gradec.

Jos. Leuz
trgovina z deželnimi pridelki na debelo.

Reseljeva cesta št. 1.

Kupujem po najvišjih cenah suhe jedilne gobe, sejalni želod, posušen želod, divji konstanj, dobro seno za konje, češmin in sveže smrekove storže. (2333-2)

Veliki krah!

New-York in London nista prizanašala niti evropski celini ter je bila velika tovarna srebrne priljubljena, oddati vso svojo zalogu zgolj proti majhnemu platu delavnih moči. Pooblaščen sem izvrititi ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledče predmete le proti temu, da se mi povrne gld. 6-60 in sicer:

8 komadov najfinnejših namiznih nožev s pristno angleško klinijo;
6 kom. amer. pat. srebrnih vilič iz enega komada;
6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žle;
12 kom. amer. pat. srebrnih kavnih žle;
1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za juhe;
1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za mleko;
6 kom. ang. Viktoria čašice za podklado;
2 kom. efektnih namiznih svečnikov;
1 kom. cedilnik za čaj;
1 kom. najfin. sipalnice za sladkor.

48 komadov skupaj samo gld. 6-60.

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo gld. 40 ter jih je mogoč sedaj dobiti po tej minimalni ceni gld. 6-60. Ameriško patent srebro je skozi in skozi bela kovina, ki obdrži bojo srebre 25 let, za kar se garancira. V najboljši dokaz, da leta inserat ne temelji na

nikakšni slepariji

zavezujem se s tem javno, vsakemu, katemu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadružka znesek in naj nikdar ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno

svatbeno in priložnostno darilo
kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo. Dobiva se edino le v (2116-40)

A. HIRSCHBERG-a
Eksportni hiši američanskega pat. srebrnega blaga na Dunaju II., Rembrandtstr. 19/M. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znelek naprej pošlja.

Čistilni prasek za njo 10 kr.
Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znakom (zdrava kovina).

Invalešek iz počivalnih pisem.

Bil sem s pošiljatvijo krasne garniture jako zadovoljen.

Ljubljana.

Otoč Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku.

S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen.

Tomaž Rožanec, dekan in Mariboru.

Ker je Vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.

Št. Pavel pri Preboldu.

Dr. Kamil Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

A. KUNST

Ljubljana, Židovske ulice štev. 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke. Je vedno na izberi.

Vsekodnevna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamenujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzorec vposlati.

45 Postrežba točna. — Cene niske.

Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

45 Kupuje in prodaja staro vinsko posodo.

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45

45</

Učenca

sprejme

J. Peternel, urar na Bledu.

Slovenščine in nemščine zmožen ima prednost.

(2375-3)

RONCEGNO

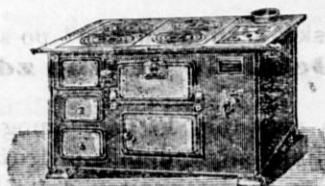
najmočnejša naravna, arsen in železo sодрžujoča mineralna voda

priporočana po prvih medicinskih avtoritetah pri anemiji, klorosi, poltnih, živčnih in ženskih boleznih, malariji itd.

Pitno zdravljenje uporablja se celo leto. Zaloga v vseh trgovinah z mineralno vodo in v lekarnah. (1906-9)

S. Goldschmidt & sin

tovarna štedilnih ognjišč Wels, Gornje Avstrijsko.

Prenosilna štedilna ognjišča v navadni opremi, kakor tudi z emajlom, porcelanom, z majolicno opažbo, za hišna gospodinjstva, ekonomije, gostilne in zavode. — Dobivajo se lahko po vsaki renomirani trgovini z železnino. — Kjer ni zastopa, se naravnost pošilja. (923-27)

Vsak dan
sveže pravo bohinjsko

surovo maslo

(Theebutter) priporoča (2047-8)

F. Mencinger

trgovina s špecerijskim blagom

Sv. Petra cesta št. 44.

Glasbeno orodje

priporoča

Adolf Stowasser & sin v Gradcu.

Trobila in godala

Izprlčane dobrote za nizko ceno.

Popravlja se hitro, dobro in cenno.

Novi cenik brezplačno. (1995-8)

Stranka brez otrok išče s februarjem ali majem 1902

stanovanje.

Isto mora imeti tri sobe, kopalno in poselsko sobo, kuhinjo, shrambo, klet in podstrešje. (2354-3)

Ponudbe naj se pošljajo pod A. B. na upravnštvo »Slov. Naroda«.

Kašelj utolažijo preizkušeni in fino okusni (2344-2)

Kaiserjevi prsni bonboni.

notarsko overovljene sprlčeval jamči za gotov vsebh pri kašlu, hripanosti, katarju in zaslizenju.

Mestu teh ponujano naj se zavrne! Zavoj 20 in 40 vin. Zaloga imajo: Mr. Pr. Mardetschlaeger v Ljubljani, v orlovi lekarni poleg železnega mostu: pri Ubaldu pl. Trnkoczyju in v dež. lekarni Milana Leusteka v Ljubljani. V Novem mestu v lekarni S. pl. Sladojević.

Odlikan s kolajno na partiski razstavi leta 1900.

Vse vrste 2159-2

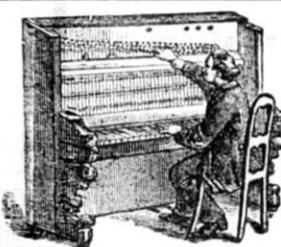
tamburic
priporoča tvrdka
J. Stjepušin
v Sisku na Hrvatskem.
Ilustr. ceniki se ponujajo na zahtevo franko.

Odlikan s kolajno na budepeštanski razstavi leta 1896.

Potovalec se išče.

Potovalec, ki je pri špecerijskih trgovinah na Kranjskem, Južnem Štajerskem in v Istri dobro poznan, ki je razun nemškega jezika tudi slovenščine zmožen in če mogoče tudi laški govori, še mlad in neoženjen, vendar pa res noben in zgovoren, najde v večjem zavodu dobro preskrbitev. (2393)

Natančneje ponudbe s Ia. izpričevali pod šifro L. A. na Rudolfa Mosse, Dunaj.

Največja in najstarejša zaloga glasovirjev.

Usnjem si cenjenemu p. n. občinstvu v Ljubljani in okolici najudjedne naznaniti, da sem bil radi nakupa glasovirjev in pijanin osobno na Dunaju pri najzanesljivejših tvrdkah; **blago je došlo**.

Priporočam svojo veliko izberlo glasovirjev k nakupu in izposojilu. Dalje se priporočam kar najbolj kakor izveden strokovnjak k ubiranju in k popravljanju glasovirjev.

S spoštovanjem (1954-9)

Ferd. Dragatin

ubiralec glasovirjev, zapriseženi cenitelj c. kr. okrajne sodnije v Ljubljani. Postajališče cestne železnice. **Florijanske ulice 50.** Postajališče cestne železnice.

Prednaznanilo.

Usnjem si tem potom najudjedne naznaniti, da bom **prevzel** staroznano pivovarnarsko

restavracijo Perles

v Prešernovih (Slonovih) ulicah.

Moje dolgoletne izkušnje kot blagajniški natakar v največjih zavodih in zadnja leto kot restavratér v Švicariji, omogočujejo mi, da vstrežem vsestranski zahtevam.

Prizadeval si bom, da z **izbornimi jedili in pijačami** zadovolim popolnoma svoje cenjene goste.

Tudi se dobé jetrne, krvave in pečene mesene klobase.

Za mnogobrojen obisk prosim

z velespoštovanjem

Fric Novak

restavratér

v restavraciji Perles in v Švicariji.

(2373-3)

F. Cassermann

krojač za civilne in raznovrstne uradniške uniforme

In poverjeni zalogajstor ces. kr. unif. blagajne drž. železnice uradnikov

Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 4

se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje civilnih oblik in nepremočljivih havelokov po najnovejši fasoni in najpovoljnjejših cenah. Angleško, francosko in tuzensko robo ima na skladisču.

Gospodom uradnikom se priporoča za izdelovanje vsakovrstnih uniform ter preskrbuje vse zraven spadajoče predmete, kakor: sablje, meče, klobuke itd., gospodom c. kr. justičnim uradnikom pa za izdelavanje

talarjev in baretov. 45

Darila za vsako priliko!

Frid. Hoffmann

urar

v Ljubljani, Dunaška cesta

priporoča svojo največjo zalogo vseh vrst

žepnih ur

zlatih, srebrnih, iz tule, jekla in nikla, kakor tudi stenskih ur, budil in salonskih ur, vse samo dobre do najfinje kvalitete po nizkih cenah.

Novosti v žepnih in stenskih urah so vedno v zalogi. 45

Popravila se izvršujejo najtočneje.

Optični zavod

J. P. GOLDSTEIN

Ljubljana, Pod trančo 1

priporoča svojo veliko zalogo

vsakovrstnih očal, lovskih in potnih daljnogledov, kakor tudi vseh optičnih predmetov.

Zaloga fotografičnih aparatov.

Vsa v to stroko spadajoča popravila in vrnjanja naročila točno in ceno.

45

Suknenih ostankov vedno veiko v zaogi.

Za jesensko in zimsko sezono

se priporoča trgovina s sukninem, platnenim in manufakturnim blagom

Hugo Ihl

xxx v Ljubljani xxx

v Špitalskih ulicah št. 4.

45

Vzorci na zahtevanje poštne prosto.

Delniška družba združenih pivovaren v Žalcu in Laškem trgu v Ljubljani.

Prospekt.

Zvesta svojim v lanskem okrožnici navedenim načelom, pričenja „Ljubljanska kreditna banka“ po svojem enoletnem obstanku, v katerem je prav dobro uspevala, svojo prvo akcijo v večjem obsegu; namreč ustanovitev „**Delniške družbe združenih pivovaren v Žalcu in Laškem trgu v Ljubljani**“.

Posečilo se nam je skleniti s posestnikom obeh imenovanih pivovaren pogodbo, ki nam omogočuje spremeniti obe podjetji, katerih izdelki so na Južnem Štajerskem in — zadnji čas tudi na Kranjskem splošno priljubljeni, v delniško družbo.

V to svrhu ukrenemo potrebne korake, da dosežemo od vlade dovoljenje za ustanovitev delniške družbe pod imenom:

„Delniška družba združenih pivovaren v Žalcu in Laškem trgu v Ljubljani“,

katero namen bi bil, obe pivovarni od sedanjega posestnika gospoda Simona Kukeca v Žalcu kupiti in nadalje voditi.

Pivovarna v Žalcu je izdelala po uradnem zapisniku v času od 1. oktobra 1898 do 30. septembra 1899 h/ 8.935.—

» 1. » 1899 » 30. » 1900 » 6.590.—

» 1. » 1900 » 30. » 1901 » 6.396.—

torej v obeh pivovarnah v zadnjih treh letih povprečno na leto **18.653** hektolitrov piva.

Skupna mera obeh objektov znaša

6 ha 26 ar 17 m², od katerih pripada na Žalec

1 " 15 " 16 " in na Laški trg

5 " 11 " 1 "

pivovarna v Laškem trgu pa v istem času

h/ 10.780.—

» 11.970.—

» 11.270.—

Na tem površju zavzamejo poslopja v Žalcu 33 ar in 14 m², v Laškem trgu pa 47 ar in 50 m².

Glede cenitve obeh objektov obrnili smo se do gospoda Bohumila Staňka, pivovarnika in predsednika velike delniške pivovarne v Nusljah pri Pragi, nadalje do gospoda Jana Novak-a, družabnika tvrdke Novak & Jahn, tovarno za opravo pivovaren v Pragi Bubna, katera oba uživata najboljši sloves v čeških pivovarniških krogih.

Oba gospoda odzvala sta se radovljeno našemu povabilu ter se mudila meseca junija poleg dveh naših zaupnikov v Žalcu in v Laškem trgu, ogledujé si načanko obeh pivovarni. Iz njunega strokovnega poročila posnemamo sledeče:

Pivovarna v Žalcu je urejena za letno izdelavo **8000 h** piva.

Varnica je napravljena za 40 h litja in zelo praktično izvedena; potreben vodo daje vodnjak v pralnici in je kakovost te vode za izdelavo piva izvrstna.

V kvasilnici je dvajset sodov za kvašenje à 20 h; kleti za zalogo imajo prostora za **2800 h**.

Sladarnice so tri manjše podzemeljske in jedna večja nadzemeljska.

Po nazoru izvedencev se letna produkcija piva v Žalcu z malimi investijskimi stroški lahko zviša na **15.000 h**. V ta namen morala bi se na že rezervovanem prostoru sezidati nova sladarnica in popolniti klet za zalogo po načrtu, ki je že izgotovljen.

Pivovarna v Laškem trgu ima varnico za 70 h litja, in novo dosti dobro izpeljano kvasilnico s 24 sodi za kvašenje.

Kleti za zalogo imajo prostora za **4500 h**, so v dobrem stanju in opremljene s primernimi ledenicami.

Sladarnica je na levem bregu reke Savinje v hiši, v katerej je tudi pivovarniška restavracija.

Potreben vodo dajó trije studenci, katerih dva sta na lastnem svetu, tretji glavni in najvišje ležeči pa na tujem svetu; vendar je vporaba istega zemljeknjično zavarovana.

Pri sedanji uredbi kvasilnice in kletij za zalogo se lahko sklepa na letno najvišjo produkcijo **14.000 h**; vendar bi bilo po nazoru gospodov izvedencev mogoče s primernim zvečanjem kletij in z napravo nove sladarnice v neposredni bližini glavnih objektov zvišati produkcijo do **25.000 h**.

Glede plodonosnosti obeh pivovaren si dovoljujemo na kratko sledeče navesti:

Cena izdelovanja piva v obeh pivovarnah pride povprečno na **K 15.20** za 1 h (v tej ceni so obseženi že vsi stroški za režijo in amortizacijo) prodajna cena je pa **19.25**; tedaj ostane pri vsacem hetolitru **K 4.15** dobička, pri čemer se niti ne računa, da je za pivo v steklenicah cena veliko večja.

Kakor spredaj navedeno, znaša letna poprečna produkcija obeh pivovaren **18.653 h**. Ako se vpoštova 12%no osušenje, ostaja za prodajo **16.425 h** piva in to množino je računati pri sestavljanju kalkula za plodonosnost podjetja.

Na podlagi predidočih številk in nameravanega delniškega kapitala v neobhodno potrebnem znesku **600.000** bi se že pri neizpremenjeni produkciji obrestoval delniški kapital z **11.3%**, ter sta naša izvedenca trdno prepričana, da poslovni uspehi obeh pivovaren s spredaj navedeno izprenembo in spremnim vodstvom postanejo še mnogo ugodnejši.

Gospoda izvedenca cenita obe pivovarni s posestvom vred, nadalje vštevši vso opravo, sode za zalogo in prevažanje, vendar brez fundusa instructusa na **500.000**. Fundus instructus, pivo, slad in hmelj bilo bi posebej vpoštovati!

Gospod Simon Kukec, posestnik tvrdke S. Kuketz, se nam nasproti zavezuje, da prepusti novi delniški družbi obe svoji pivovarni v Žalcu in v Laškem trgu z vso opravo, kakor spredaj navedeno, nadalje z vsem fundusom glasom dveh inventarijev, katera imamo v rokah, za skupno sveto **K 550.000** in se izjavlja pripravljenim udeležiti se z jedno tretjino delniškega kapitala pri novi delniški družbi.

Z ozirom na to, da se bode moralno prevzeti tudi pivo in zaloga druzega blaga še posebej, zvišal se je delniški kapital na **K 600.000**, razdeljen v **3000** popolnoma vplačanih se na imejitelja glasečih delnic po K 200, od katerih prevzame $\frac{1}{3}$, to je **1000** delnic à K 200 tedaj za **K 200.000**, gospod Kukec kot plačilo, tako da ostane za subskripcijo samo **2000 delnic à K 200**.

Priglasila za delnice podjetja pod tvrdko:

„Delniška družba združenih pivovaren v Žalcu in v Laškem trgu v Ljubljani“

sprejema

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

od 20. oktobra do vštevši 15. novembra t. l.

(226-3)

in veljajo za subskripcijo naslednji pogoji:

1.) Vsak subskribent dobi glasom svoje prijave pripadajoče delnice v nominalni vrednosti, to je à K 200.

2.) Pri subskripciji se mora vložiti za vsako podpisano delnico **K 40 kavelje**, katera se obrestuje od dne vplačila do 31. marca 1902 po 4%; ostalih **K 160** je plačati po prejemu oblastvenega dovoljenja za ustanovitev te delniške družbe v obrokih, katere bode določila »Ljubljanska kreditna banka«. Ako bi se ostali znesek vplačal po 31. marcu 1902, je zavezani vsak subskribent plačati ob enem 5% tekočih obresti od tega dneva naprej.

3.) **Delnice so udeležene uže pri poslovanju od 31. marca 1902 nadalje.**

4.) V slučaju, da bi kak subskribent v določenem roku ostalih K 160 z odpadajočimi obrestmi pri blagajni »Ljubljanske kreditne banke« ne plačal, konča njegova pravica do subskribiranih delnic, ter je »Ljubljanska kreditna banka« opravičena razglasiti, da je vplačana kavcija zapadla.

5.) Po dovršenem uplačilu subskribovanih delnic bodojo se iste izročile gospodom delničarjem z tekočim dividendnim kuponom opremljene in na imejitelja se glaseče delnice.

6.) Po preteklu za subskripcijo določenega roka in po dovršeni razdelitvi bodo »Ljubljanska kreditna banka« obvestila subskribente, koliko delnic je odpadlo na njihove prijave.

7.) Ako bi se nameravala delniška družba iz katerega vzroka koli najdalje do 1. oktobra 1902 ne ustanovila, je »Ljubljanska kreditna banka« zavezana pri njej vplačane kavcije s 4% obrestmi od dne vplačila p. n. subskribentom vrniti, s čemer se pravica do izročitve delnic in zaveza k prejemu taistih konča.

Ljubljana, dne 19. oktobra 1901.

Ljubljanska kreditna banka.

„Angleško skladišče oblek“

Ljubljana vogal Sv. Petra in Resljeve ceste št. 3 Ljubljana

prodaja že sedaj po znižanih božičnih cenah.

(2387-2)

M. L. Barborič v Novem mestu

glavni trg v hiši g. pl. Fichtenau-a

priporoča svojo zalogo raznovrstnega blaga po najnižji ceni. Na izberu ima: ovratnike, kravate, srajce, rokavice, nogavice, predpasnike, bluze, spodnja krila, zimske čevlje, galoshe.

Nadalje fine mufe, male in velike boe, baržun, svilo itd., sploh vse v to stroku spadajoče reči za lišč in pripravo za šivilje in krojače.

**Najboljša
uporaba
mleka!**
Kar največ
in najfinješega
surovega *
* masla!
Le mogoče, če se
mleku odvzame
smetana po

Alfa-Separator-ju.

500 prvih priznanj;
v Parizu 1900 „Grand-Prix“.

1/4 milijona tacih strojev v rabilu.
Uravnujejo se pasterizérskie naprave
za transport mleka.

Se lahko prenaša na planino.
Vsi drugi stroji za mlekarstvo.

Popolne oprave za dobivanje sirotke na roko in parno moč.

Načrti proračuni. (470) Akcijska družba (36)

Alfa-Separator

Dunaj, XVI. Gangbauergasse 29.
Cenik, poučne brošure brezplačno.

Smrekove storže

kupuje po najvišji ceni (2357-3)

Ivan Majdič v Kranju.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruža z neomejeno zavezom
v Knezovi hiši, na Marije Terezije cesti št. 1
obrestuje hranične vloge po **4½%**
brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.
Uradne ure: razen nedelj in praznikov vsak dan od 8.-12. ure dopoludne. (2893-44)
Poštnega hraničnega urada štev. 828.406. Telefon štev. 57.

V celih vagonih po 100 meter-
skih stotov s Škal nudí

Brikets

vagon blizu 22000 kom. za 140 K.

Premog v koscih

za 32 kron

na vse železniške postaje, izvzemši
one na progi Spodnji Dravograd-
Celje, (2099-6)

Škalski rudokop za premog
Velenje (Juž. Štajersko).

Odda se (2385-2)

trgovina z mešanim blagom

v večjem okraju pod dobrimi pogoji.
Kje? pove upravnštvo »Slov. Nar.«.

Slovenči profesorji zdravilstva in
zdravni priporočajo

Želodčno *
* tinkturo
lekarnarja Piccoli
v Ljubljani
dvornega založnika
Nj. Svetosti papeža

Razpošilja se proti povzetju v Škatljicah po II. 12 in več steklenic. (1368-48)

Dr. Rose balzam

za želodec iz lekarne

B. FRAGNER-Jav Pragi
je že več kakor 30 let občno znano domače zdravilo slast vzbujajočega, prebavljanje pospešjujočega in milo odvajajočega učinka. Prebavljanje se pri rednem uporabljaju istega sredstva okrepuje in obdržuje v pravem teku.

VARILO!
Vsi deli anbalaže imajo
zraven stojec postavno
deponovan varstveno
znamko.

Glavna zalog:
ekarna B. Fragnerja v Pragi, e. in kr. dvornega
„pri črnem orlu“

Praga, Malá Strana, ogel Nerudove ulice.
Velika steklenica 2 K, malta 1 K.

Po pošti razpošilja se vsak dan.
Proti vpošiljati K 256 se pošije velika
steklenica in za K 1:50 malta steklenica
na vse postaje avstro-ogrske monarhije
poštine prost.

Zaloge v lekarnah Avstro-Ogerske.
V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarjih:
G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy, M. Mardet-
schläger, J. Mayr. (1742-26)

v Zgornji Ščki pri Ljubljani. **Viktor Graul** v Zgornji Ščki pri Ljubljani.

se priporoča slavnemu p. n. občinstvu za izvrševanje **kompletnih sobnih pohištev**, kakor tudi **posameznih komadov** hišne oprave po vzornih načrtih v najmodernejšem slogu. (2396-1)

Tudi se ondi nahaja v zalogi že gotovo pohištvo iz orehovega lesa, jako lepo izgotovljeno in po zelo nizkih cenah.

FRANJA MERŠOL * Ljubljana * Mestni trg 18

priporoča svojo bogato zalogo **pričetih** in izvršenih ženskih ročnih **izdelkov**, vsakovrstnih, kako ličnih **vezenin**, **krojaških potrebščin**, ter raznega **drobnega blaga** — vse po zelo zmernih cenah. (1331-20)
Monogrami in risarje se v poljubnih bojah in sloganih vvezujejo na vsa keršno blago. — Zunanja naročila se izvršujejo točno in ceno.